

Jó Pajtás

2020. IX. 17.

74. évf., 25. szám

*Cseszák Zsombor
és Hódi Lúcia*

Fotó: Konez Erzsébet

**Egy új hangszer, a cimbalom
Láttál már földfestményt?**

Készülj az új tanévre mókás órarenddel!

Gládarió Ancsi

Nem tudom, ki hogy van vele, de azt hittem, sokkal könnyebb lesz visszarázódni a rendes kerékvágásba. Már ha ez annak nevezhető. Hiába dirigált anya minden reggel készülődéskor, az első hét a suliban sosem ment még ilyen dögösen. Szinte mindennap történt néhány baki, amire egyikünk sem volt büszke, de utólag már nevetünk az egészen. Nem telt el olyan nap, hogy ne maradt volna otthon egy-egy könyv vagy az uzsonna, az arcmaszkrét törvényszerűen vissza kellett fordulnom reggelente, és mintha kötelező lett volna minden alkalommal elfelejtkezni valamiről vagy valakiről... Hát igen, azt hittem ilyen csak a filmekben van, de nálunk még az is megtörtént, hogy Őcsiért, aki most kezdte az első osztályt, véletlenül az oviba mentem egyik délelőtt. Már akkor tudtam, hogy rossz helyen járok, amikor befordultam a sarkon, de megszokásból mégis arra vitt az utam. Lóhalálában szaladtam hát a sulihoz, lelki szemem előtt a legrosszabb forgatókönyvek játszódtak le. Épp annál a képzeletbeli epizódnál tartottam, amikor két nagyobb gyerek elszedi tőle a szendvicset, ő meg keservesen sír az iskolaudvar közepén, de szerencsére a valóságban az én öcsém nem ilyen ijedős. Komoly iskolásként az egyik padon üldögélt, és amikor hozzáléptem, huncutul csak annyit mondott, hogy ha meghívom egy fagyira, nem árul be a szüleinknek. Hétvégén apa családi értekezletet tartott (azt gondolja, ez tök vicces elnevezés, de megjegyzem, senki sem nevetett rajta), áthívta a nagyiekat is, és közösen összetákolunk egy (szerintük) bombabiztos tervet, ami segít uralkodni a káoszban. A kivitelezést magamra vállaltam, egy óriási kartonpapírra pópoc táblázatot rajzoltam, amiben helyet kap a család összes tagja, a hozzájuk tartozó elfoglaltságokkal és feladatokkal együtt. Bonyolult hangzik, de remélhetőleg beválik. Új tanév, új szokások, és a java még csak most kezdődik.

EZTFILÓZDKI!

Volt-e nulladik pillanat?

Kozmológusok azok a tudósok, akik az univerzum egészét tanulmányozzák, és a világmindenség kialakulásának történetét, mikéntjét próbálják megfejteni. Furcsa szerzetek, mivel fizikával, csillagászattal és filozófiával is foglalkoznak egyszerre, hogy kiderítsék, hogyan lett a világegyetem.

De a világegyetem kialakulása nem csak őket érdekli, a legtöbb ember eltöpreng azon, hogy miért létezik az univerzum? Milyen volt kezdetben? Miért olyan, amilyen? És nem csak a kozmológusoknak vannak ötleteik ezeknek a kérdéseknek a megválaszolására. A legtöbb társadalom ismer egy történetet a világ keletkezéséről. A népek eredettörténetei mellett vannak egyéb értelmezések is: vallási, mitológiai, tudományos és filozófiai magyarázatok is.

De ezek a történetek sem magyaráznak meg teljesen mindent: például hogyan jutott eszébe Istennek világot teremteni? Mit csinált előtte? Vagy mi volt a nagy bumm* előtt? Hogyan lehet valami a semmiből? Te milyen történetekről hallottál eddig, és melyiket tartod igaznak?

Sokan gondolják, hogy ha megtudjuk, hogyan keletkezett valójában a világegyetem, akkor teljes tudással fogunk bírni a világról. Hiszen, ha ismerjük a világnak kezdetét, eredetét, akkor megfejthetjük, hogy hova, merre tart. Mások szerint pedig:

– De apa, Einstein szerint a világ...

– Hagyj engem békén azzal az... Einsteinnel, így is van gondom a szomszédokkal elég.

(Fernand Raynaud, francia komikus)

* Nagy bumnak hívják (The Big Bang) a jelenleg elfogadott tudományos elméletet, ami a világegyetem kialakulását magyarázza.

Tóth Tamara

Id. Pieter Bruegel (1525–1569): Gyermekjátékok

A mű – amely egy korabeli városka utcáján játszódik – főszereplője több mint 230 gyerek. A kép egyik részén a város eltűnik, és feltűnik a falusi közeg, a földék, a folyó és a falucska. A festmény egyik legnagyobb jellegzetessége, hogy enciklopédikus módon egyszerre jeleníti meg a képen a sok-sok gyermekjátékot. Nincs egyetlen felnőtt sem a képen. Hányféle játékot játszanak a képen a gyerekek?

Egy új hangszer, a cimbalom

Hódi Lúcia neve nem ismeretlen a Jó Pajtás olvasói számára. Ő volt az, aki a karantén ideje alatt is rendszeresen írt az online Jó Pajtásba.

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola hatodikosa, szinkritűnő tanuló. A helyi Petar Konjović Alapfokú Zeneiskolában zongorázik. A nyáron már harmadszor vett részt a könyvtár által szervezett zenei táborban. Az idén akinek kedve volt, megtanulhatott cimbalmozni, Lúcia pedig jelentkezett. **Ceszák Zsombor**, a Fokos zenekar tagja foglalkozott vele, s egy hét alatt megtanult játszani e csodás hangszeren.

Hogy miért jelentkezett zenetáborba? Elmeséli.

– Már harmadszor jöttem ebbe a zenei táborba. Eddig énekeltem meg zongoráztam, mivel a zeneiskolában is zongorázom. Az idén azonban lehetőség nyílt a táborban cimbalmon is játszani, így jelentkeztem. Először a Csermely népzenei együttesben hallottam cimbalmozni Tallós Kingát, akit szintén Zsombor tanított meg játszani ezen a hangszeren. Nagyon megtetszett e népi hangszer, s mikor a zenetáborban lehetőség adódott cimbalmon játszani, jelentkeztem. A barátnőm is velem tartott, úgyhogy összesen négyen tanultunk cimbalmozni. Egy hét alatt sokat tanultam, először a hangokat, majd kis gyermekdalokat is eljátszottam. Nagyon örülök, hogy megtanultam a cimbalmozás alapjait, s úgy döntöttem, folytatom tovább a cimbalmozást. Mivel néptáncok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Kisbékcs együttesében, népdalokat énekel a Csicsörke népdalkórusban, s a cimbalom számomra ideális hangszer, hiszen ezen is népdalokat lehet játszani.

– Versenyszerűen is énekel.

– Igen, részt vettem az Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjén (ÁMV), kisebb, nagyobb sikerrel: kétszer ezüst-, egyszer pedig bronzérmert kaptam. A Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedőn Újvidéken a Csicsörke népdalkórusal meg aranyoklevelet kaptunk.

– A Fantaszt Kastélyszállóban is versenyeztem.

– Legszebb emlékem a múlt évi nemzetközi zongoraversenyhez kötődik, ahova kilenc országból jöttek versenyezni. Első lettem.

– A könyvtárban vagyunk. Ellátogatsz ide máskor is, vagy csak most, a zenetáborban?

– Nem járok könyvet kölcsönözni, most a házi olvasmányokat olvasom. Megvannak anyukám könyvei, a csíkos és a pöttös sorozatok, azokat tervezem elolvasni.

– Itt a tanévkezdés.

– Igen, nagyon vártam már, hogy újra találkozzunk az osztálytársaimmal, hogy elmesélhessem, hogy megtanultam a zenetáborban e csodás hangszeren, a cimbalmon muzsikálni.

Ceszák Zsombor, a Fokos zenekar tagja tanította a gyerekeket cimbalmozni a zenetáborban.

– Ügyesek voltak a gyerekek, érdeklődéssel figyelték mindannyian a tanulás folyamatát. Luca is ügyesen vette az akadályokat, bár nem egy szokványos hangszerről van szó. Annyi könnyítés volt, hogy mindegyiküknek volt valamilyen zenei előtudása, így kicsit egyszerűbb volt a munka, de mindenekelőtt a hangszerrel és annak felépítésével ismerkedtünk meg. Egyszerűbb gyakorlatokkal kezdtük, amelyeken keresztül megismerkedtünk a C-dúr-skálával, és ezáltal a Boci, boci tarka kezdetű gyerekdalt és a Szélről legeljetelek kezdetű népdalt is megtanultuk az elmúlt napokban – hallottuk az oktatótól.

A zenetáborban a képen látható cimbalommal a Forrás MNKOK jóvoltából ismerkedhettek meg a gyerekek, a Csoóri Sándor Alap támogatásával pedig sikerült megvásárolni az egyesület számára egy hangszer.

Koncz Erzsébet

Szívvvel és lélekkel

Több mint hatvan gyermek vett részt az idei zenetáborban

Az idén harmadik alkalommal tartottak az óbecsei Népkönyvtárban ingyenes zenetábort. **Lovas Djijanta** zongoratanárnő, a könyvtár igazgatónöje, a főszervező elmondása szerint a foglalkozásokon hivatásos zenészek oktatták a zenekari muzsikálás alapjaira azokat az általános iskolás, hangszeren már tanuló gyerekeket, akiket érdekelt a zenekari gitározás, basszusgitározás, cimbalmozás, dobolás vagy zongorázás, de a zene iránt érdeklődő kezdők is belekóstolhattak a közös muzsikálás varázslatos világába.

Délelőttként az óvodásokkal **Kádas Melinda** óvónő foglalkozott, mondókákat és gyermekdalokat tanultak a gyerekek, délután pedig az iskolások tanulhattak hegedülni, cimbalmozni, dobolni, gitározni és zongorázni, de pop- és rockdalokat is énekeltek. A dobokkal, a gitárral és a basszusgitárral a Fingerbang együttes tagjai ismertették meg a gyerekeket, de egy csoportnak **Szerda László** is tartott dobórákat. **Svetlana Tot** az éneklésre készítette fel az érdeklődőket, a cimbalmozás alapjait **Cseszák Balázs**, zongorázni pedig **Lovas Djijanta** tanította az általános iskolás gyerekeket.

A zenetábor résztvevői fergeteges, egy órás zárókoncertet tartottak augusztus 30-án a Népkönyvtár hangulatos kerthelyiségében. A zenekarok muzsikáltak, szívvvel lélekkel zenéltek, énekeltek, élvezték a közös zenélést. Végezetül a Katicabogarak zenekar lépett föl. A közönséget lenyűgözték, a jelenlévők vastappsal jutalmazták a fellépőket. A zenetanárnő minden fellépőt, oktatót díszoklevéllel jutalmazott.

A felsősök közül többek között fellépett: **Stefaniga Viola**, **Koncz Antónió**, **Tripolszki Blanka**, **Lovas Fiona**. Ők arról meséltek a Jó Pajtásnak, hogy miért is mentek e táborba, mi mindent tanultak meg, milyen érzés zenekarban játszani, hogyan érezték magukat.

A hangulatos gála

Viola hegedül, Antónió zongorázik

Blanka: Nagyon szeretek zongorázni. Tavaly is örömmel jöttem, de az idén még jobban élveztem, mert az egyik kedvenc dalomat játszhattam.

Viola: Jó volt a zenetáborban, szinte minden dalban énekeltem vagy hegedültem. Elég jól összeszokott a társaság, élveztem a föllépést is. Jövőre ismét itt leszek.

Antónió: A zene a mindenem. Kiszínezi az életem. Imádok muzsikálni, az életem része a zene. Eddig minden táborban fölléptem, az idén is zongoráztam, a Katicabogarak zenekarunkban élveztem a rockzenét.

Fiona: Számomra is élmény volt a zenetábor. Jól éreztem magam új barátokat szereztem, és új dalokat tanultam meg zongorázni. Nagy öröm volt hallani, hogy mennyire tehetségesek a gyerekek, és milyen szépen összehozták és eljátszották a zeneszámokat. Igaz én csak segítőkész voltam, aki tartotta mindenkiben a lelket, és néha-néha besegített. Remélem, hogy jövőre is tartunk zenetábort, hogy még több gyermek felfedezze zenei tehetségét, mert én is azt vallom, amit Kodály Zoltán, hogy „Zene nélkül lehet élni, de nem érdemes”.

A zenekarok egyike

Nyári élmények

Mandzsi manóval táboroztak

A szabadkai Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központban június 29-e és július 4-e között a népmeséké volt a főszerep. A *Mandzsi kalandjai* mesetábor 6–10 éveseknek szólt. Hat nap alatt sok játék és kézműves foglalkozás várt a résztvevőkre. Az ötven gyermek azt a feladatot kapta, hogy segítsék Mandzsi manót a királynő megmentésében.

Ottjártunkkor a gyerekek kézműves foglalkozáson vettek részt. Az egyik teremben agyagoztak, a másikban pedig rajzoltak. **Dorotea** és **Léna** nagyon jól érezték magukat. Szeretnek kézműveskedni, és az agyagozással is jól boldogulnak. Dorotea először járt a táborban. Szerinte nagyon érdekes és izgalmas a foglalkozás. Nagyon szereti a természetet, így az agyagból készült képére egy virágot, egy csigát, egy napocskát és egy felhőt formázott. Barátnője, Léna másodszor járt a VM4K táborában.

– Ezeket a képeket a királynőnek csináljuk. Ez egy labda és egy csiga. Még nem tudjuk, hogy sikerül-e megmenteni a királynőt. Tavaly kötelet meg virágot kellett hoznunk, és egy varázslat segítségével mentettük meg a királynőt – mondta lelkesen Léna.

Táncház, kézműveskedés és muzikaszó

A nyáron nyolcadik alkalommal tartották meg a Talentum Ifjúsági és Néptánc tábor,

Gergely Árpád

A nagyobbak győrfalvi táncokkal ismerkedtek

amelyre június 28-a és július 3-a között került sor a horgosi Túrú-tanyán. A táborba száztíz gyermek jött el, akik Szabadkáról, Palicsról, Hajdújárásról, Bácsfeketehegyről, Bácskossuthfalváról, Oromról, valamint Hódmezővásárhelyről és Szegedről érkeztek. Két korcsoportban folyt a táncoktatás. Az alsósokkal **Árgyelán Kitti** és **Németh Antal** foglalkozott, a felsősök és a középiskolások pedig **Józsa Tamástól** és **Marosi Gerdától** leshették el a lépéseket. A táborlakók a délelőtti és a délutáni táncpróbákon kívül kézműves foglalkozásokon vettek

részt **Ózsvár Péter**, **Kosányi Valéria**, **Lévay Zsófia** és **Ökrös Csilla** vezetésével. A gyerekek gölöncsérkedtek, nemezeltek, gyöngyöt fűztek, és még a decoupage technikát is elsajátították. Az esték tánc házzal és énekkoktatással teltek. **Hardi Klemm Katalin** segítségével ebben az évben a résztvevők széki dalokat tanultak. A tánc házban a Duhaj zenekar, a Zagyva banda és a Juhász Zenekar muzsikált.

Nyers Bakó Ramóna és **Kovács Kristóf** már régóta visszajárnak a táborba. Ramóna mindig egyik Talentum-táborban részt vett.

– Az összes alkalommal itt voltam, és nagyon élvezem. Győrfalvi táncokat tanulunk. Nagyon tetszenek, mert forgatósbabb tánc, fontos a lendület és tartás, mert ez tipikus páros tánc. Szeretem a páros táncokat, és ezért is tetszik. Nagyon szeretjük a tánc házat, mert szabad, szinte bárkivel táncolhatunk. A fiúk is felkérhetnek több lányt, a lányok is felkérhetik a fiúkat. Az idén messzebből, Magyarországról is jöttek táncosok. Velük is jól összebarátkoztunk a tánc házban. Felkértük egymást, táncoltunk, jókat beszélgettünk – mesélte Ramóna. Kristóf nem jutott el minden évben, de már neki is ez az ötödik tábor.

– Győrfalvi páros táncsal még nem foglalkoztam, de legényessel igen. A karantén után egy kicsit megterhelő, de most már kezd visszatérni a kondícióm. Eddig a Duhaj bandával muzsikáltam a tánc házakban, de szoktam táncolni is. Nagyon jól összehozza az embereket. Jól lehet szórakozni, és barátkozni. Majdnem mindenkit ismerek a táborban, és jó találkozni a régi ismerősökkel – mondta Kristóf.

Szalma Brigitta

A gyerekek az agyagozásban is ügyesek

Szalma Brigitta

A sikeres halfogás titkai

Pálfi Patrik adai horgász első helyezést ért el az országos bajnokságon

Pálfi Patrik öt éves kora óta horgászik, az idén volt először országos horgászversenyen, ahol első helyezést ért el. Így a többi kisebb kupái mellett egy újabb elismeréssel büszkélkedhet. Az első két forduló szombaton és vasárnap Szerbmiticsen került megrendezésre, ahol mind a két napon körülbelül 4,5 kiló halat fogott ki, a második fordulón, Kostolacon pedig mindössze fél kilót. Patrikkal, az eredményeiről és a horgászatról beszélgettünk.

– Honnan ered a horgászat iránti szenvedélyed?

– Apukám egyszer elvitt magával pecázni, és igazából onnan kezdve érdekel a horgászat. Tettszett az egész, hogy bedobom a horgászbótot és fogok halat. Öt éves korom óta járok különböző házi- és klubbajnokságokra Vajdaság-szerte, többek között Óbecsén, Arankán is voltam már. 2012-ben volt az első versenyem, amelyen első lettem, de az igazat megvallva apukám is besegített. Tulajdonképpen az idei volt az igazi első helyezésem, amire nagyon büszke vagyok. Igazából a szerencsének tudhatom be, de természetesen nagyon fontos a jól megválasztott horgászbót, illetve a halétel is.

– Egy versenyen mire kell figyelni? Milyen horgászbótot és halételt használunk?

– Sokan tévednek abban, hogy vesznek egy rossz pecabotot és csodálkoznak azon, hogy nem fognak halat. Véleményem szerint nem mindegy, hogy milyen horgászbótot használunk. Amikor leteszed a pecát a tartóba, és rezegni kezd, akkor a hal megérzi, és megijed tőle. Kezdként persze nem lehet rögtön jó pecabóttal kezdeni, de idővel

az ember megengedheti magának, hogy belefektessen egy jó minőségű darabba. Ez mind attól függ, hogy versenyszerűen szeretnénk horgászni vagy pedig csak hobbiból. Nagyon sokféle karbonfajtából készült pecabót létezik, de ugyanúgy megtalálhatóak simák is. Nehéz összeállítani egy igazán jó pecabótot. Fontos, hogy ne legyen nehéz és ne törjön el könnyen, ha például horogra akad egy nagy hal. Ugyanígy csalínál sem mindegy, hogy mennyit teszünk a horogra. Szintén nem jó ötlet, amikor bekeverünk két kiló halételt, és egyből bedobjuk a vízbe, mert ilyenkor elriasztjuk a halakat. Ezzel odacsalogathatjuk a nagyobbakat, például a busát, ami a versenyen nem ér. Sokan mondják, hogy a busa véletlenül akad rá a horogra. Tehát fontos, hogy hogyan etetünk és mivel, főleg egy versenyen ez az első legfontosabb.

– Egy sikeres halfogáshoz te milyen halételt használasz?

– Ez attól függ, hogy milyen halat szeretnénk fogni. Nagyon sokfajtaival találkozhatunk, mint színes kukaccal, pinkivel, sima kukaccal, lárvával, szünyoglárvával és egyéb csallikkal. Tehát széles a választék. Lárvával dévért lehet fogni, pinkivel snectit, de kárászt lehet kukaccal és lárvával is. Jelenleg kárászos halkaját használok, ezzel indultam a versenyen is.

– Így, hogy a szüleid horgászbótot vezetnek, neked sokkal könnyebb volt felkészülnöd a versenyre. Megvoltak egy komoly versenyhez szükséges felszerelésed. Mi minden található meg boltokban, illetve szeretnéd-e továbbvinni az üzletet?

Pálfi Patrik első nagy kupájával

– Így van, ebből a szempontból nagy előnnyel indultam az első komoly versenyemen, hiszen egy jó minőségű karbon horgászbóttal a kezemben nyertem meg a bajnokságot. Kezdetben pecabotokat, orsókat, zsinégeket és egyéb horgászhoz szükséges eszközöket árultunk, később bővült a kínálat különböző kisállat eledelkkel, játékokkal stb. Mára már mondhatom, hogy a boltban fele áru kutyás-macsás. Sokszor besegítek a szüleimnek, amit nagyon szívesen teszek. A boltvezetésen még gondolkodom, mivel nem olyan egyszerű fenntartani.

– A horgászással kapcsolatban milyen jövőbeli terveid vannak?

– Szeretném egyszer megdönteni apunak a rekordját. Neki körülbelül két polcnyi serlege van. Tehát nagy kihívás elé nézek.

Wolf Janka

Jusztika igazsága

Szomorkás iskolakezdés

Talán kicsit túloztam az előző részben ezzel az „ember csak magára számíthat” szöveggel. Tudjátok, nagyon ki voltam borulva. Bizonytalan iskolakezdés, lekéselt osztályfőnöki óra (erről majd később), költöző tanárnő, szétesett barátság. Úgy éreztem, nagyon magányos vagyok, és egész este a másnapi iskola miatt szorongtam. Anya szerint túl sokat idegeskedek jelentéktelen dolgokon, de nem tehetek róla. Egyszerűen ilyen vagyok. Ha úgy érzem, valami nincs rendben, gombóc gyűlik a torkomban, és nagyon rosszul érzem magam. Lehet, hogy igaza van Maminak amikor azt mondja, túl komolyan veszek mindent. Az biztos, hogy legtöbbször sikertelenül alkalmazom a családban már szállóigévé vált mondatát, miszerint: „semmi nem olyan fontos”. Na de térjünk vissza arra a bizonyos estére. Miután egy telefonhívásban kimagyarázkodtam magam az oszinak, (erre lekéselt osztályfőnöki óra miatt volt szükség) ráírtam Andreára. Nos az a helyzet, hogy még az előző napon megkérdeztem tőle, mit szólna, ha együtt mennénk osztályfőnöki órára. A választát már nem vártam meg, mert késő este volt, és

másnap sem jutott eszembe anya mobilját (nekem ugye nincs sajátom) böngészni. Mikor azonban az oszi küldött egy SMS-t, hogy miért nem jelentem meg az első osztályfőnöki órán – ahol mindent elmondott az új iskolakezdéssel kapcsolatban – ráeszméltem: összekevertem a napokat. Az újfajta tanítási rendszerről szóló „tájékoztató” óra tehát nem holnap lesz, hanem már elmúlt. Akkor pedig eszembe jutott Andrea. Gyorsan előkerítettem anya telefonját, és megnéztem a válaszait a találkára vonatkozóan:

ÉN: Megyünk együtt az osztályfőnöki órára?

Andrea: Igen.

Andrea: Mikor találkozunk? Reggel a saroknál?

Az üzeneteket már látta valaki. Hát persze. Anya. Csak nem szólt. Jaj, nekem... Csupán reménykedni tudtam, hogy Andreának nem kellett várnia rám. Mindenesetre gyorsan ráírtam, és elmagyaráztam neki a tévedést. Valamint egyúttal azt is megkérdeztem, hogy miről beszéltek pontosan az órán. Aztán pedig vártam. Kis idő múlva a telefon jelezte, hogy a címzett látta az üzenetet. Vártam a választ, de az csak nem akart jönni.

Egyre idegesebb lettem, mert fogalmam sem volt, hogyan fog holnap indulni a sulis, ráadásul úgy éreztem, valamivel megbántottam Andreát. Végül a szorongással teli várakozásnak egy újabb üzenet vetett véget. Adrián írt. Arra gondoltam, hogy megint valami sületlenségére kell majd válaszolnom, de nem. Azt hiszem jobb lesz, ha szóról szóra vezetem fel az írásban folytatott beszélgetésünket:

Adrián: Szia! Szólt neked valaki, hogy holnap nem megyünk suliba? Csak mert nem voltál osztályfőnök.

ÉN: Szia! Beszéltem az oszival, ő megmondta.

Adrián: (küldött egy like-ot)

ÉN: De figyelj, megpróbálnád röviden elmagyarázni, hogy miről beszéltek pontosan az órán? Az oszi nem mondott el mindent.

Adrián: (újabb like)

Ezután pedig egy hosszú és részletes szöveg következett. Adrián mindent leírt, sőt, a csengési rendet is elküldte. Nem győztem hálálkodni. A hangulatom érezhetően javult, és Adrián is nagyot nőtt a szememben. Talán még Andreával is jóra fordulnak a dolgok. Az igazság az, hogy nem most van először nézeteltérés közöttünk... De erről majd a következő részben számolok be nektek.

Egy felejthetetlen nyári élmény

A nyári szünetben gyakran utaztam Topolyára a nagyszüleimhez. Ott egy tanítónő rendszeresen minden évben kézműves tábort tart.

Én is szívesen vettem részt a táborban. Sok új barátot szereztem az elmúlt években. A legjobb barátnőmet is ott ismertem meg. A neve Szofia. Sajnos, mindig nehezen hoztuk össze a találkozást, de az idén sikerült. Egy szép nyári napon elhoztuk hozzánk ide, Csantavérre. Nagyon jól éreztük magunkat. Cserébe ő is meghívott engem hozzájuk, egy ottalvós bulira. Egy pénteki napra esett a választásunk. Ebéd után elmentem hozzájuk. Szofi már a kapuban várt. Bementünk, lepakoltam a táskámat, kicsit beszélgettünk, hogy kivel mi történt a nyáron, majd támadt egy ötletünk, hogy elmegyünk a városba fagyizni. Utána kicsit még nézelődtünk, és elindultunk vissza hozzájuk. Az anyukája már pizzával várt bennünket. Nagyon megörültem neki, mert a pizza a kedvenc étel, és szerintem egy ottalvós buli elképzelhetetlen pizza nélkül. Vacsora után még játszottunk egy jót, és éjfél körül elaludtunk. Reggel igaz, kicsit fáradt voltam, de nagyon jól éreztem magam náluk.

Ez az élmény számomra felejthetetlen, és remélem, hogy a jövő nyáron is sikerül egy ilyen bulit szervezni.

Szálás Dorka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az akvark

Egy szép nyári vasárnapon úgy döntöttünk, hogy elmegyünk petrőci akvarkba.

Vasárnap reggel felkeltünk, megreggeliztünk, felöltöztünk és elindultunk. Három család ment, ezért összevártuk egymást, és csak azután indultunk. Útközben nagyon izgultam. Mikor odaértünk, kaptunk karszalagot, felvettük a fürdőruhát, és mentünk csúszdázni. Az elején egyszerű csúszdákon csúsztunk le. Volt olyan csavar alakú csúszda is, amelyhez gumimatrac kellett. Ebédre hamburgert ettünk, mellé pedig limonádét ittunk. Mikor elfogyasztottunk mindent, sorba álltunk egy sötét fekete csúszdához, ami teljesen fekete volt belülről is, kivéve ott, ahol világító, zebra csíkok villantak fel. Később megnéztük a WC nevezetű kettős csúszdát, amihez nagyon hosszú sort kellett kivárnunk. Ezen az egyik barátnőmmel csúsztam le. Utána annál a csúszdánál várakoztunk a barátnőimmel, amelyekre azt mondtuk, hogy ezen biztosan nem csúszunk le. De mivel azt mondták nekünk, hogy nagyon jó, mindenféleképpen próbáljuk ki, ezért meg is tettük. Nagyon magasan voltunk, és már a tetején elmondtunk egy imát, annyira féltünk. Az egész csúszás alatt sikitottunk, aztán annyira tetszett, hogy még egyszer lecsúsztunk. Ekkor szakadt ki a barátnőm fürdőruhája. Nagyon sok helyen lecsúsztunk, és egyáltalán nem bántuk meg, de sajnos haza kellett mennünk.

Nagyon jó élmény volt, bármikor visszamennék.

Tót Bagi Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Halácskák

Vince Krisztofer, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Velem történt (részlet)

Hideg, októberi reggel volt. Izgatottan toporogtunk a busz előtt. Végre kinyílt a jármű ajtaja, felszálltunk, elfoglaltuk helyünket, és elindultunk Zentáról az érdekesnek ígérkező kirándulásra, Gyulára.

Tíz óra körül érkezünk meg a magyarországi városba. Kicsit meglepődtem, mert a gyulai várat romosnak képzeltem el, de egy ép, magas falú, cseréptetős téglavárat pillantottam meg. Előtte állt egy végvári vitéz lovas szobra, ott néhány csoportkép is készült. A bejárathoz egy felvonóhidhoz hasonló szerkezet vezetett. Beléptünk az erődítménybe, ahol akkor kezdődött a solymászbemutató. A falakkal körülvett udvarban két solymász állt, egy-egy sólymot tartottak karjaikon. A fenséges ragadozómadarak kissé türelmetlenek voltak. A szálló galambok láttán szívesen felröppentek volna a ragadozók, de szalag kötötte őket gazdáikhoz, így nagy szárnycsapkodás közepette visszazuhantak gazdájuk karjára. A solymászok bemutatatták védeneciket, majd következett a röptetés. Füttyszóval jeleztek, meglendítették a madarakat, azok pedig helyet cseréltek, majd húsdarabokat kaptak el a levegőben. Először félelmetesek voltak, de később már alig vártuk, hogy a közelünkben pihenjenek meg. A bemutató után mi is röptethetjük a madarakat. Fél óra szabadidő következett, amit kedvünk szerint töltöttünk el a várban bolyongva. Egyik helyiségben kipróbálhattuk, hogyan írhattak régen kihegyezett lúdtollal és tintával az emberek. A kovácsműhelyben az előre elkészített pici szerencsepatkókat a kovács kívánság szerint díszítette. A kovácsmesterség régi, kihalófélben levő mesterség, így örültem, hogy élőben láthatom, hogyan dolgoztak a vassal. Ha pedig valaki a korabeli reneszánsz ruhákat szertette volna felpróbálni, ezt is megtehetné a lányok nagy örömeire. Osztálytársnőim díszes, színes, hosszú ruhákban vidáman forgolódtak az udvarban, számos fényképet készítve magukról. Amikor letelt a szabadidőnk, kezdődött a tárlatvezetés. Megtudtuk, hogy a vár az 1400-as években épült, és több gazdája volt, köztük Mátyás király és fia, Corvin János is. 1566-ban a törökök ostromolták és bevették az erődítményt, és csak 129 év múlva tudták visszafoglalni a magyarok. Az 1848/1849-es forradalom honvédtisztjei is megfordultak itt, mielőtt Aradra szállították volna őket. A fegyvertárban előadást hallgattunk a középkori időkből származó fegyverekről és azok használatáról. Ezután felpróbálhattuk a nehéz páncélinget, sajnos én nem kerültem sorra, de egy szabványan a másolatát pár percig a kezembe vehettem, igen súlyosnak bizonyult. Megnéztük a várúr szerény dolgozószobáját, egy török kori helyiséget, igazi, nagy ágyúgolyókat, valamint megcsodáltuk a pici ágyat, amelyben csak ülve lehetett aludni. Bejártuk a konyhát, a kamrát, a börtönt, a kínzókamrát a kínzóeszközökkel, végül megpihentünk a várkapornában. Egy csigalépcső vezetett a toronyba, ahonnan mesészép kilátás nyílt a városra. Ezután körbesétáltunk a várfalon, és elbúcsúztunk a gyulai vártól.

Török Ákos, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Zenta

Némó nyomában, meserészlet

Nagy Boglárka, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Nyaram

Az én nyaram nagyon jól telt, teli jó élményekkel, de talán az volt a legjobb, amikor a Bartók Béla Művelődési Egyesületben rajzolni tanultunk.

Sokat festettünk, és újdonságokkal is megismerkedtünk. Az elején gyertyát olvasztottunk, amit elkentünk egy lapon. Amíg ez száradt, addig egy utcát kétféleképpen rajzoltuk le. Az enyém sikerülhetett volna jobban is, de voltak igen szép munkák. Ezután egy csendéletet szénnel ábrázoltunk. Először nehéznek tűnt, de később már nem volt az. Itt azon volt a hangsúly, hogy ne látszódjon egy vonal sem. Nekem nagyon tetszett ez a módszer, mert érdekes volt. Már mindenki éhes volt, ezért elmentünk uzsonnázni. Az étel finom és laktató volt. Amíg megszáradt a viasz, addig hozzákezdünk egy tájkép festéséhez. A képen éjszaka volt, és egy földet lehetett látni. Ez is tetszett. Amikor kész lett, akkor mindenki elmondta, hogy neki melyik rajz tetszik a legjobban és hogy, miért emelte ki éppen ezt a rajzot.

Ezt a foglalkozást az idén harmadszor rendezték meg. Én mindegyiken részt vettem. Összességében tartalmas volt a nyaram, de gyorsan elmúlt.

Januskó Kitti, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy nyári élményem

Egy szép nyári napon szüleimmel elhatároztuk, hogy elutazunk Biko-vóra egy sétarepülésre.

Amint odaértünk, már láttuk kiugrani a repülőgépből az ejtőernyősöket. Egy pilóta oda is jött hozzánk, és elmondta, hogy hamarosan mi is repülhetünk. Bevallom, nagyon izgultam. Összeszedtem minden bátorságomat, amikor jelezték, hogy helyet foglalhatunk a négyszemélyes repülőben. A pilóta mellett apukám, hátul anyukám és én ültünk. Kaptunk egy-egy mikrofonos sisakot a fejünkre. Így tudtunk beszélni is repülés közben. Az övek becsatolása után a pilóta beindította a gépet, és hamarosan elindultunk. Amint elhagytuk a szárazföldet, csodálatos látvány tárult a szemünk elé. Lassan emelkedett a gép. A házak, szántóföldek egyre apróbbnak látszottak. Csantavér felé vettük az irányt. A pilóta bejelentette, hogy körbe fogjuk repülni a falunkat. Egy enyhe mozdulattal jobbra tartotta a kormányt. Hirtelen a gép megdőlt. Akkor egy nagyot sikítottam. Olyan volt, mintha fejfelé látnám a tájat. Aztán balra fordultunk, és köröztünk Csantavér felett. Picinek tűnt az iskola, a strand és a templom. Még a házunkat is megpillantottam a magasból. A távolban az ég szürkésnek tűnt. Arra esett az eső. A következő pillanatban már arra lettem figyelmes, hogy a gép egyenesen halad a levegőben és hamarosan ereszkedik lefelé. Egyszer csak földet értünk. Elbúcsúztunk a pilótától, és indultunk haza.

Nagyon tetszett ez a kis kirándulás. Boldog vagyok, hogy ilyen élményben lehettem részem.

Földi Dorina, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Lovas Réka

4. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

SZIVÁRVÁNYOS SZAKÁCSKÖNYV

Műzliszelet

Hozzávalók:

15 dkg zabpehely
1 tojássárgája
1-2 evőkanál méz
2 evőkanál darált dió
10 dkg vaj
5 dkg kókuszreszelék
1 evőkanál mazsola

Elkészítés:

A mazsolát vízzel leöblítem, negyedóra vízbe áztatom és ezután leszűröm.

Egy vastag aljú serpenyőben vaját olvasztok, belekeverem a zabpehelyt, a darált magvakat, a kókuszreszeléket és a mézet.

Lassú tűzön folyamatosan keverve halvány barnára pirítom. Utána rögtön le is veszem a tűzről. Ha langyosra hűlt, beleöntöm a mazsolát és a tojássárgáját majd kézzel jól átkeverem. Egy kisebb tepsit kibélelek sütőpapírral és a kezemmel kb. 1 centi vastagságúra rásimítom a masszát.

160 fokban 15 percig sütöm, majd a tüzet kikapcsolva még 15 percig szárítom. Csak ezután veszem ki a sütőből. Egy deszkára borítom és lehúzórá a papírt. Ha teljesen kihűlt, éles késsel szeletelem.

**Nagy Torma Anna,
4. osztály, Móricz Zsigmond
iskola, Kispiac**

Vas Dávid

6. osztály, EmArt Műhely, Szabadka

Zümmögő masinák – a drónok világa

A drónok, más néven multikopterek vagy pilóta nélküli légi járművek (UAV: Unmanned Aerial Vehicle), olyan távolról irányítható repülőeszközök, melyeket kezdetben katonai célokra alkalmaztak, de az utóbbi években szédítő sebességgel terjednek el a lakosság körében is. Ez annak köszönhető, hogy számtalan feladatra lehet őket használni.

Méretük ennek megfelelően az egészen kis, zümmögő, pár grammos, tenyérben elférő eszközöktől a több 10 kg-os repülő monstrumokig terjed. A kisméretű multikopterekkel akár a szobában is röpködtünk, a legkomolyabb gépek engedélykötelesek.

Íme csupán néhány dolog, amiket manapság már drónokkal is el lehet végezni:

- légi felvételek készítése filmkészítők, újságírók, hobbifényképészek számára
- szállítmányozás és kézbesítés
- információszerezés katasztrófa sújtotta területek és bajba jutottak helyzetéről, állapotáról
- eltűnt személyek keresése nehezen megközelíthető területeken (pl. hőérzékelő kamerákkal felszerelt drónok segítségével)
- nehezen elérhető területek földrajzi feltérképezése (akár 3 dimenzióban is)
- termőföldek megfigyelése, öntözése, haszonnövények állapotának ellenőrzése
- légi megfigyelés rendőrség és határőrök számára, vagy magánterületek védelmére
- vihar követés és veszélyes időjárási jelenségek (hurrikánok, tornádók) előrejelzése
- állatkolóniák megfigyelése kutatási célokra.

Míndez csak a jéghegy csúcsa – még így sem említettük meg a drónok összes jelenlegi felhasználási módját, ráadásul jelenleg is folynak a fejlesztések, hogy minél több területen vehessük hasznát ezeknek a forradalmi készülékeknek.

Tudod-e?

A drónok valójában már több, mint 20 éve léteznek, történelmük azonban egészen az első világháborúig nyúlik vissza. Bizony, az Egyesült Államok és Franciaország már 100 évvel ezelőtt is pilóta nélküli repülőkön gondolkodott, pedig ekkor még a repülés technológiája is gyerekcipőben járt.

A TUDOMÁNY NAGYJAI

Telkes Mária

(Budapest, 1900 – Budapest, 1995)

TALÁLTMÁNYAI: napenergia hasznosítása, napenergiával fűtött ház, víz sótalánítása napenergiával Telkes Mária tudós, tanár, feltaláló. Tanulmányait Magyarországon végezte. A budapesti Tudományegyetemen fizikai vegytanból doktorált. 1924-ben nagybátyja, a clevelandi magyar konzul, kihozatta az Egyesült Államokba.

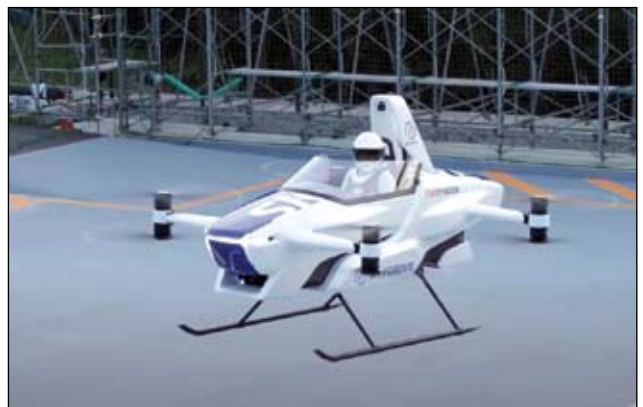
1939-től a massachusettsi Technológiai Intézet tanáraként a napenergia hasznosításával foglalkozott. Tervei alapján 1948-ban építették fel az első napenergiával fűtött házat. Telkes Mária a napenergia hasznosítására számos szabadalmat jelentett be. A legsikeresebb találmánya az amerikai hadsereg számára kifejlesztett, napenergiával működő tengervíz-sótalánító berendezés volt. Ezzel sok szerencsétlenül járt, gépével a tengerbe zuhant, de a zuhanást túlélő pilóta életét mentette meg, mivel megoldotta ivóvízellátásukat. Bejelentett szabadalma egy felfújható, napenergiával működő berendezésre

vonatkozott, amely napi egy liter víz lepárlására volt alkalmas. A szabadalmat sorozatgyártás követte: a második világháborúban minden pilóta felszerelésében helyet kapott az általa kifejlesztett életmentő berendezés.

Tervezett ezenkívül egy napenergiával működő hűsítőöt is, amely különösen Indiában vált népszerűvé, ahol magas a napsütéses órák száma. A találmány sikerét ebben az esetben is az egyszerű működési elv és a készülék alacsony ára szavatolta.

Újabb személyi drón emelkedett a magasba

A jármű emberrel a fedélzetén indult útjára, ezúttal Japánban. Bár légi taxikból napról napra egyre több van, az még mindig eseményszámba megy, ha egy ilyen jármű emberrel együtt emelkedik a magasba. Pláne, ha mindez Japánban történik, ahol a tervek szerint már három éven belül engedélyezni fogják az ilyen eszközök mindennapos használatát. „A világon létező több, mint száz repülőautó-projekt közül csupán egy maréknyinak sikerült eddig emberrel felszállnia, – nyilatkozta Tomohiro Fukuzawa, a SkyDrive elnöke, amelynek a járműve néhány méteres magasságban lebegett a talaj felett. A végleges változat óránkénti száz kilométeres sebességgel is képes lesz repülni.

Igaz-e, hogy nem felejt az elefánt?

Az elefántok a közmondás szerint nem felejtnek. Az állítás így nem teljesen pontos, de valóban fejlettebb a memóriájuk, mint a legtöbb állaté. Az elefántok ugyanis olyan dolgokat is meg tudnak jegyezni, ami nem feltétlenül szükséges a túlélésükhöz. Például felismerik csordájuk tagjait, de évtizedekkel később akár korábbi gondozóikat is.

Az elefántok a szárazföldi emlősök között a legnagyobb, ráadásul hasonlít az emberére abban, hogy agykérgük és hippokampuszuk viszonylag fejlett. A hippokampusz felel az értelmekért, és ez kódolja a tapasztalatokat is. Az elefántok így intelligens és kreatív élőlények, értik a számolás alapjait, vagy meg tudnak különböztetni tizenkét zenei hangot. Képesek együttérezni is, előfordult, hogy sérült emberekkel találkozáskor mellettük maradtak és hatalmas testükkel árnyékot nyújtottak nekik.

Érzelmi intelligenciájuk is fejlettebb: képesek gyászolni, visszajárni a temetkezés helyszínére.

Érdekességek az elefántról

1. Az elefántok a legnagyobb szárazföldi emlősök.
2. Élettartamuk átlagosan 70 év.
3. Általában óránkénti 4 kilométeres sebességgel haladnak.
4. Képesek hosszú távon is úszni.
5. Napi 16 órát töltenek evéssel.
6. Naponta 224 kg élelmet fogyasztanak el.
7. Szoros társadalmi egységekben élnek, melyet egy idősebb matriarcha vezet.
8. A hímek 12-15 évesen hagyják el a csoportot.
9. Agyaraik valójában hatalmasra nőtt metszőfogak.
10. Az elefánt szeme kicsi és látása gyenge.

Érdekes tudnivalók

A teve, vagy mint ahogy nevezik, a sivatag hajója, csukott szemmel is lát, mert két pár szemhéja van, melyek közül az első áttetsző. Ha a sivatagi szél porfellegeket kavar, a teve lezárja első, vagyis áttetsző szemhéját, s így megvédi szemét a homoktól.

*

Brazília erdős területén igen sok hangya él. A hangyászmedve milliószámra pusztítja ezeket a hangyákat.

*

A harkály kis rovarokkal táplálkozik, amelyek a fa kérge alatt élősöknek. A rovarok megkapharintása céljából csőrével állandóan kopogtatja a fát. Hogy az ütések ne rázzák túlságosan a fejét, a harkálnak különleges izma van az ütések mérséklésére.

*

Új-Guinea mellett van egy sziget, melynek bennszülöttei mielőtt vadászatra indulnának, szájukba veszik a puskagolyót, mert azt hiszik, hogy így a golyó biztosan célba talál.

*

A madarak közül a legjobb repülő a sas, amely óránként 86 kilométert tehet meg. A sas, amikor a legnagyobb gyorsasággal száll, egy perc alatt 1440 métert repülhet.

*

Minden százezer ember közül csak egy éri meg a százéves kort.

*

A békák csukott szájjal kuruttyolnak. A kuruttyoló hang a gégejük alatt lévő zacskóból jön.

*

A magnézium, ha elégetik, nehezebb lesz, mert az égetés után keletkezett hamu nehezebb, mint maga a magnéziumfém.

*

Az összes állat közül a kengurunak van a legjobb szaglószerve. Bebizonyosodott, hogy a kenguru 6-7 kilométer távolságról megérzi az embert.

A boldog család

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy boldog család. A férj és feleség soha nem bántotta egymást, még csak hangos szó sem esett köztük. Nagyon szerették egymást. Az ördögnek nem tetszett a család boldogsága. Mindig ott settenkedett a férfi és az asszony körül, leste: mikor viheti valamelyiket kísértésbe. Hiábavaló volt azonban az ördög minden mesterkedése, nem tántorodott meg sem az asszony, sem a férfi. Élt a faluban egy vén boszorkány. Egyszer elhatározta az ördög, hogy szövetkezik a boszorkánnyal, hátha neki sikerül megrontani a család boldogságát.

– Egy pár szép sárga csizmát kapsz, ha megrontod a boldogságukat! – mondta az ördög a boszorkánynak. A boszorkánynak éppen sárga csizmára fáj a foga, elfogadta hát az ördög ajánlatát. A férfi kint szántogatott a mezőn. Éppen szántás ideje volt. Felesége minden délben vitte neki a jó ebédet. Odamegy a boszorkány a férjhez.

– Mit csinálsz jó ember? – kérdezte tőle.

– Csak szántogatok! – felelte a férfi.

– Nem éheztél még meg?

– Most már mindjárt hozza a feleségem az ebédet! – válaszolta az ember, és nézett a falu felé, ahonnan ilyenkor szokott feltűnni a felesége a kosarával. A boszorkány gyorsan elillant, felült söprűjére s gyorsan berepült, a faluba. Egyenesen az asszonyhoz ment.

– Mit csinálsz jó asszony? – kérdezte tőle.

– Megfőztem az ebédet, most készülök a mezőre az uramhoz. Kiviszem neki az enniló! – felelte az asszony.

– Nem kell ma ebédet vinned, épp most jövök tőle. Azt üzeni, hogy mindjárt végez! Még egy-két fordulója van, aztán már jön is haza! – hazudta a boszorkány. Az asszony nem hitt a boszorkánynak, és csak rakta bele az ételt a kosárba, hogy vigye az urának a mezőre. A boszorkány azonban csak beszélt neki, bizonygatta,

hogy úgy van, ahogy ő mondja. Közben elövelt egy szép kendőt meg egy szép mellényt, és biztatta az asszonyt, hogy próbálja fel ezeket, meglátja, milyen szép menyecske lesz bennük. Az asszony először nem akarta, de aztán csak felkötötte a kendőt, a mellényt is felvette. A boszorkány akkor tükröt vett elő és mutatta az asszonynak, hogy nézze csak meg magát, mennyire igaz, amit ő mondott: ilyen szép menyecske nincs is a környéken. A kendő is meg a mellény is igen jól állt az asszonynak. Elnézegette magát sokáig a tükörben. Észre sem vette, hogy lassan eltelt a fél délután. A boszorkány, amikor elérte célját, újra felült a seprűjére és kirepült a mezőre. A férfi már régen megetette, megittatta a teheneit. Nem tudta, miért nem jön a felesége. Éhes volt nagyon, a szeme szikrázott az éhségtől, de hajtotta a munka, hát befogta újra a teheneket és szántott tovább.

– Na, jó ebédet hozott a feleséged? – kérdezte a boszorkány az embertől.

– Nem hozott ma bizony semmilyen! – felelte a férfi. – Biztosan valami fontos dolga akadt. Sietek is este haza, hátha valamiben segítenem kell neki!

– Hihi-hihi! – nevetett fel éles hangján a boszorkány.

– Nem kell annak semmi segítség, csak útban lennél, ha most hazasietnél. Én tudom, miért nem kaptál ma ebédet, te jó ember. Vendége volt az asszonynak. Egy deli fiatalember. Kendőt és mellényt kapott a feleséged tőle. Most nézegeti magát bennük a tükörben.

Elsötétült a világ a boldog ember előtt. Ilyent mondani a feleségéről! Kapta is mindjárt az ostarát, hogy végighúzza a csúnya vénasszonyon, de az már messze repült az erdő felett. Nem ment tovább a munka az embernek. Nem hitte el, amit a boszorkány mondott, de azért mégis csak kezdett gyanakodni, hiszen a gyomrán érezte, hogy valami rendkívüli történést hozott a feleségével, mert eddig mindig pontosan hozta az ebédet. Felrakta az ekét a szekérre

és indult nagy sebessen haza. Szegény fáradt teheneit egész hazáig ostarozta. Otthon a felesége még mindig a tükör előtt nézegette magát.

– Hát mégis igazat mondott a boszorkány! – mondta keserűen az ember. Meglett köztük a harag. A boszorkány megkapta a sárga csizmát. Fel is húzta és egyenesen a boldogtalan család házához sietett. Látta, hogy az ördög is meglegedve leleskedik be az ablakon. Az ördög és a boszorkány elkezdett táncolni örömeiben, csak úgy döngött alattuk a föld. Mikor az asszony kisírta magát, megkérdezte az urától, hogy miért nem jött haza ebédre, ha megüzente, hogy hazajön. Ekkor tudták meg mindketten, hogy a boszorkány vezette félre őket. Az rontotta meg a boldogságukat. Az asszony bele is dobta a kemencébe a kendőt meg a mellényt, aztán megfogadta, hogy soha semmilyen csábításnak nem enged. Szent lett a béke közöttük, újra boldogok lettek. Még most is élnek, ha meg nem haltak.

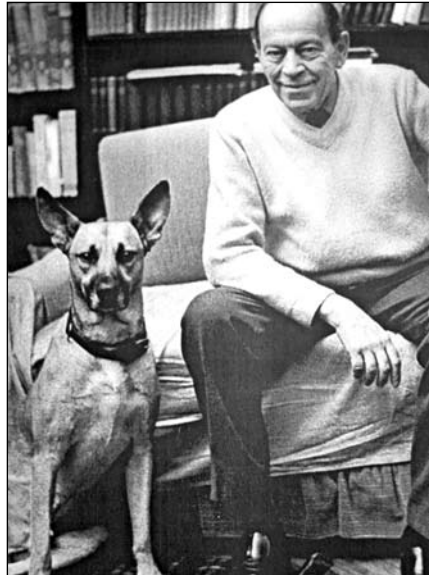

Czibere Péter Visszafelé elkészített lecsó

Ha ismerőseink lemondják a vacsorát, ennek a receptnek a segítségével pillanatok alatt visszacsinálhatunk egy finom lecsót. Hozzávalók: lecsó.

Először is, gyűjtsük meg újra a gázt a lecsónk alatt. Várjuk meg az utolsó rotytanást, aztán öntsük le róla a hozzáadott vizet, amely a főzéskor már egyszer elpárolgott. Félretolva a lábast vegyük ki belőle a fűszereket, szétválogatva rakjuk őket a dobozaikba, majd tegyük rá újra a tűzre. Ezután következik a paprika és a paradicsomdarabok kivétele, előtte azonban érdemes a többi vizet eltávolítani, így a fennmaradó rész mindössze némi olaj és hagyma lehet. Ha ez nem így van, akkor keressük meg a még ottmaradt paprika- vagy paradicsomrészecskéket. Ezeket a részecskéket is mind illesszük egymáshoz, ragasszuk össze, csumájukat tegyük rájuk, majd rakjuk vissza

őket a többi paradicsomhoz és paprikához. Mindezt végezhetjük például beragasztózott kés segítségével, amelyet a darabkák között függőleges irányban felfelé rángatunk. Végül kis lángon válogassuk ki a hagyma apró darabjait és hasonlóan az előzőekhez rakjuk össze, burkoljuk bele a héjába és tegyük vissza a helyére, majd az olajat öntsük vissza a flakonjába. Zárjuk el a gázt.

Örkény István Arról, hogy mi a groteszk

Szíveskedjék terpeszállásba állni, mélyen előrehajolni, s ebben a pozitúrában maradván, a két lába közt hátratekinteni: Köszönöm.

Most nézzünk körül, adjunk számot a látottakról.

Íme, a világ fejtetőre állt. Férfilábak kalmipálnak a levegőben, visszacsúsznak a nadrágszárak, s a lányok, ó, ezek a lányok, hogy kapkodnak a szoknyájuk után!

Ott az autó: négy kereke a levegőben, mintha egy kutya a hasát akarná megvakargatni. Egy krizantém: keljfeljancsi, vékony szára az égbe mered, ahogy a fején egyensúlyozza magát. Egy gyorsvonat, amint füstcsóvján tovarobog.

A Belvárosi Plébániatemplom a két tornyán levő két keresztben levő két villámhárító hegyével érinti csak a földet. És amott egy tábla a kocsma ablakában:

Frissen csapolt sör!

Bent egy dülöngélő vendég – fejjel alafélel – elhozza sörét a söntésből. A sorrend: lent a hab, rajta a sör, fent a pohár talpa. Egy csöpp nem sok, de annyi se csordul ki.

Tél van? Hát persze! Hiszen felfelé szállingóznak a hópelyhek, és az égbolt jégtükrén lóbálózva iringálnak a korcsolyázó párok. Nem könnyű sport!

Keressünk most már vidámabb látványt. Ímhol egy temetés! Fölhulló hópelyhek közt, fölcsepögő könnyek fátyolán át végignézhetjük, amint a sírásók két vastag kötélén fölbocsátják a koporsót. A munkatársak, ismerősök, közeli s távoli rokonok, továbbá az özvegy meg a három árva göröngyöt ragadnak, s elkezdik a koporsót hajigálni. Jusszon eszünkbe az a szívettpő hang, amikor a sírgödörbe ledobált rögök megdobbannak és szétomlanak. Az özvegy sír, jajonganak az árvák... Milyen más érzés fölfelé hajigálni! A koporsót eltalálni mennyivel nehezebb! Először is jó göröngyökre van szükség, mert a porhanyósabbja félúton szétesik. Van hát kapkodás, lőtás-futás, taszigálódás a kemény rögökért. És hiába a jó göröngy; a rosszul célzott rög visszahull, és ha eltalál valakit – pláne, ha egy gazdag, előkelő rokont –, kezdődik a vihorászás, a káröröm egészséges kuncogása. De ha minden stimmel – kemény a rög, pontos a célzás, s telibe találja a deszkakoporsót –, megtapsolják a dobót, derűs lélekkel térnek haza, és sokáig emlegetik a nagy telitalálatot, a kedves halottat és ezt a mókás, pompásan sikerült szertartást, melyben nyoma sem volt a képmutatásnak, a tettetett gyász, a hazudott részvétnyilvánításnak.

Kérem, szíveskedjenek kiegyenesedni. Amint látják: a világ talpra állt, önök pedig emelt fővel, keserű könnyekkel sirathatják kedves halottaikat.

Borzongunk és nevetünk, avagy a groteszk működése

A groteszk egy összetett jelenség: szövege bizarr is. Egy „hiba”, az ellentétes elemek összekapcsolásának (esztétikai) kategóriája. A groteszk rendszerint nevetséges és félelmetes egyszerre, így egyszerre okoz borzongást, és vált ki nevetést. Olykor a groteszk nehezen választható el az abszurdtól, amely képtelen, lehetetlen dolgot jelent. Az abszurd is kiszámíthatatlan és meghökkentő, amely a világ hétköznapi logikájából kibillen és kibillent az olvasót is. Abban különböznek, hogy a groteszk jobban beleilleszkedik az élet hétköznapijaiba, mint az abszurd.

Utóbbi inkább utálatot, szánalmat kelt, mintsem rémületet. A groteszk ráadásul inkább a komikum (esetleg a tragikomikum) köré tartozik. És ha ez nem lenne elég, akkor ne feledkezzünk meg a nonszensz (képtelenség, lehetetlenség) fogalmáról sem, amely egyesek szerint az abszurd egyik fajtája.

Most jön a neheze. Mit gondolsz, a fenti szövegek a most olvasott magyarázat szerint groteszk vagy abszurd történetnek minősülnek?

Herédi Károly

Egy kis grafológia

Mindannyian tudjuk, hogy nem él a világon két egyforma kézírású egyén. Mindenkinnek megvan a jellegzetes írása. A grafológia olyan tudomány, amely a kézírás jellegzetességei alapján igyekszik az egyén tulajdonságaira következtetni. Az elemzések alapját a kezdővonalak, a végvonalak, az ékezetek és a betűáthúzások képezik. Lássunk néhányat!

1. Ha egy írásban sok kezdővonalat találunk, arra következtetünk, hogy szenvedélyes, hevesen gesztikuláló ember kézírását szemléljük, aki esetleg csak úgy tud valamit elkezdni, ha nagy lendülettel nekifut. Sőt arra is gondolhatunk, hogy az illető nem tud különbséget tenni a lényeges és a lényegtelen dolgok között. Ha a kezdővonal egészen rövid, határozott emberrel állunk szemben. Néha icipici pont figyelhető meg a kezdővonal elején. Ilyenkor arra lehet következtetni, hogy az író valamennyire tévovázott, mielőtt papírra vetette gondolatait.

2. Az ékezetek is sok minderről árulkodnak. Ha pontosan a betűk fölé kerülnek, megállapíthatjuk, hogy az író megfontolt, felelősségteljes egyéniség, nagyra értékeli a pontosságot. Aki gyorsan ír, gyakran csak egy vízszintes vonalat húz, kettős ékezet helyett, sőt egy-két betűvel távolabbra is kerülhetnek az ékezetek. Általában gyors észjárású, sietős ember kézírásán figyelhetők meg a fentiek. Ha túl magasra kerül az ékezet, lelkesedő, gyakran álmódzó egyénnel van dolgunk. Ha viszont túl alacsonyra, inkább reális gondolkodású, szegényes képzelettel rendelkező egyénről van szó.

3. A betűáthúzások is fontosak a grafológia számára. Ha egyszerűen elmarad a t betű áthúzása, arra gondolhatunk, hogy az író nem sokat ad a pontosságra. A rövid áthúzás gyenge akaratra következtet bennünket, míg a rövid és vastag, meglehetősen önuralomra. A hosszú és gyenge áthúzás jelzi, hogy az író többet szeretne elérni, mint amennyire ereje van. A hosszú és gyenge áthúzás pedig az, hogy rámenős, erős akaratú ember kézírása van előttünk.

Hű, de hasonló!

Mármint néha egyik idegen szó a másikhoz: alig lehet őket megkülönböztetni. Összeszedtünk nektek néhány ilyen szópárt, s valamenyiről megírjuk azt is, mit jelent, hogy ha ezután találkoztok velük, a világért se jöjjetek zavarba.

Krokett – ropogósra sült, körítésként fogyasztott krumplis tészta

Krikett – gyepen játszott, jellegzetes angol labdajáték

Taktus – ütem

Traktus – épületrész, épületszárny

Fázis – egy folyamat meghatározott szakasza, mozzanata

Frázis – közhely, elcsépeelt szöveg

Alpaka – hosszú, selymes szőrű láma

Alpakka – vékony ezüstréggel bevont réz-nikkel-cink-ötvözet

Hibrid – keresztezésből létrejött egyed

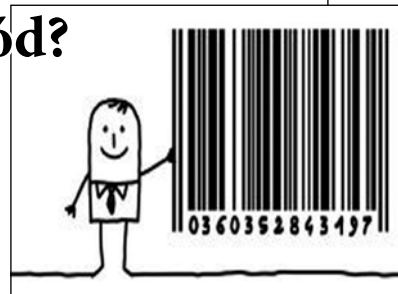
Hidrid – kémiai elem hidrogénnel alkotott vegyülete

Mi a vonalkód?

A **vonalkód** egy olyan azonosítási technológia, mellyel gyorsan és nagy pontossággal gyűjthetünk adatokat. Alkalmas mind vizuális, mind gépi felismerésre. Széleskörűen, könnyen és tömegesen használható az élet minden területén. Egyszerű és gyors módszert kínál az információ kódolására, mely elektronikus eszközökkel is könnyen olvasható.

Hogyan működik?

Az információ kódolása leginkább a morzejelekre hasonlít. A **vonalkód** egymással párhuzamos, különböző vastagságú vonalokból áll és ezeket fehér közök választják el egymástól. (Érdekeség, hogy a **vonalkód**

ban nemcsak a fekete vonalak, hanem a köztük lévő fehér területek is információt hordoznak.)

A különböző vastagságú és távolságú fehér vonalak egy számsorozatot kódolnak, ami olvasható a **vonalkód** alatt. A vonalkódolvasó fénysugárral pásztázza a **vonalkódot** és a fehér területekről visszaverődő fénysugarat észleli és előállít belőle egy elektronikus jelet.

Utána száz évig felénk se néztek

A pozsonyi csatában a magyarok ellen felvonuló sereg szörnyű vereséget szenvedett

Alig tíz éve érkeztek őseink a Kárpát-medencébe, máris ki akarták őket irtani. Vagy ha nem is kiirtani, de... Az enyhíteni szándékozók a latin dokumentum téves fordítására hivatkoznak, szerintük a magyarokat „csak” kiűzni, elkergetni akarták. Ha szavakkal meg rábeszéléssel akarták ezt megtenni, akkor miért kellett hozzá akkora hadsereg? – kérdezzük mi. De mi is történt valójában?

Ezerszáz-egynéhány évvel ezelőtt – 907-ben, minden bizonnyal július 4-e és 7-e között – zajlott a pozsonyi csata, a történészek szerint a középkor legjelentősebb ütközete. Ennek az összecsapásnak az volt a célja, hogy megüzenje a honfoglaló magyaroknak, hogy nekik a Kárpát-medencén kívül tágasabb. Aki ezt üzenté: a Keleti Frank Királyság. A csata méretével, a felvonuló seregek létszámával, a veszteségekkel, a csata menetével, de még a pontos színhelyével kapcsolatban is akadémiai körökben heves viták folytak. A felesleget meg a szószaporító agytágítást helyszűke miatt ki fogjuk hagyni, és maradjunk a lényegnél.

A korabeli feljegyzések szerint a magyarok ellen 907. június 17-én indult meg Ennsburgból a sereg, melynek élén Gyermeke Lajos keleti frank király állt, de ő valójában bele sem szólt a történésekbe. A bajor haderő három nagy oszlopban vonult fel a Duna vonalán. Az egyiket Luitpold bajor herceg vezette a folyó bal partján, Theotmár salzburgi érsek hadoszlopa a Duna jobb partján haladt, a Dunán pedig Sieghard bajor herceg parancsnoksága alatt hatalmas hajóhad úszott, amely az utánpótlást meg az ellátmányt biztosította. A magyarok kiirtását komolyan vették.

Akadnak feljegyzések, amelyek a támadó sereget százezresre becsülik, mások szerint ekkora haderőt abban az időben nem lehetett mozgósítani. Ugyanakkor, ha a támadók száma százezer volt, közvetett források szerint a magyarok negyvenezer harcost vonultattak fel. Igen valószínű, hogy mindkét oldalon jelentős túlzások szerepelnek.

Bár a csata július 4-én a déli parton kezdődött, az előcsatározásokra már csaknem egy héttel korábban sor került. A határőrzést végző magyar egységek lecsaptak a német előhadra, és igyekeztek lassítani haladását. A támadások folyamatosak voltak, a németek pedig – nem ismerték a magyarok harcmódját – biztosan haladtak vesztségbe. A magyarok könnyűlovassal támadó hadviselésére a németeknek nem volt válaszuk. A magyarok ugyanis nem álltak ki, nem alakították ki az európaiak által ismert hadrendet, hanem nagy távolságról nyílzáport zúdítottak az ellenségre. A magyarok által használt reflexij – a közeljövőben vele bővebben foglalkozunk – hatalmas előnyt jelentett, az ellenség ilyennel nem rendelkezett.

Harcmodoruknak köszönhetően a magyarok szétzilálták, majd felszámolták a déli parton haladó német hadsereget. De nem ünnepeltek, hanem pihenés nélkül átkeltek a Dunán, hogy megütközzenek az északi parton haladó másik hadoszloppal. A támadó seregek ugyanis cselhez folyamodtak, mely szerint a déli parton felvonuló hadak megpuhítják a magyar ellenállást, aztán ezekre csap le az északi parton haladó, a hajóhad által is támogatott több tízezer fegyveres. Ragyogó elképzelés. Csakhogy a magyarok beleszóltak, és a kapanyél fordítva sült el.

Miután nemcsak megpuhították, hanem laposra is verték a déli hadakat, a magyarok Dunán átkelve nekiestek az északi parton haladó, Luitpold vezette frank seregnek. Annak, amely lagymatag ellenállásra számított, és nem tartott támadástól. A magyarok rajtaütése váratlanul, és teljesen felkészületlenül érte őket, veszteségeik óriásiak voltak, és csak kevesen menekültek ép bőrrel.

De a magyaroknak akadt még némi munkája. Ott volt a hajóhad. Most azonban előbb aludtak egyet – a hajók nem menekülhettek el, segítség nem érkezhett –, majd újra harcra lendültek. Taplós nyilaikkal felgyújtották a hajókat, a védelmező egységeket pedig felőrölték.

Annak ellenére, hogy őseink gyors egymásutánban három elsöprő győzelmet arattak, úgy ítélték meg, akad még tennivaló, hiszen egyedülálló alkalom nyílt arra, hogy lerohanják a meggyengült ellenséget. Ennsburgot, a legközelebb eső jelentős várat ugyanis megfogyatkozott helyőrség védelmezte. A feljegyzések szerint a magyarok előbb támadtak, majd menekülést színleltek, holott valójában tervszerű, cseles visszavonulásról volt szó. A vár védelmezői bekapták a csalit, és a visszavonulók nyomába eredtek. És belefutottak a magyarok derékha-

dába, amely éppen arra várt, hogy nyílt terepen kapja el a várfalak védelmét elhagyókat. Nem részletezzük...

Négy diadal néhány nap leforgása alatt. Pont! De van még.

Bizonyos adatok alapján egyértelmű a következtetés, hogy nem holmi csetepaté(k)ról volt szó, hanem igen komoly ütközetekről. Ezt leginkább a korabeli halotti anyakönyvek adatai támasztják alá. Persze, nem a magyaroké, nekünk akkor még ilyen nem volt.

A dokumentumok szerint a csatákban elesett maga Luitpold, a hadvezérek egyike, valamint Ditmár érsek, aztán két püspök (Utto freisingi püspök és Zakariás brixeni püspök), három apát és tizenkilenc gróf. Hatalmas hadseregnek kellett lennie annak, amely ennyi díszes koponyát felvonultat. És a korabeli nagymenők azért voltak ebben a seregben, mert részesei akartak lenni a magyarok kiirtásának. Ha pedig rossz az a fránya fordítás, akkor kiűzésükben akartak részt vállalni. És ha már a kiűzésnél tartunk, ezt nem boroskulaccsal kínálva őket, meg a Sárga csikót dalolva nekik szándékozták végrehajtani. Hanem fegyveresek tízezeivel. A válasz a „nem megyünk mi innen el” lett... Maradtunk. És 130 évig senki se mert megtámadni bennünket.

A pozsonyi csata – még ha egyesek vitatják is – a középkor és ezen belül a honfoglalás egyik legjelentősebb összecsapássorozata volt. Mint ilyen bekerült a West Point amerikai katonai akadémia tankönyveibe. A rossz nyelvek szerint nem szerepel a kötelező tananyagban. Igen? A könnyűlovasság és az íjások itt alkalmazott bevetési módjáról lévén szó, az atomkorszakban miért lenne kötelező?

Visszatérés a mozikba

A járványügyi helyzet kialakulása miatt mozijaink márciusban bezártak, és habár volt egy kísérlet arra, hogy nyáron megnyíljanak, a fertőzés további terjedése miatt ez nem történt meg. Mivel a szigorításokon nemrég enyhítettek, a mozik ismét vetítenek filmeket, amelyeket a filmkedvelők az óvintézkedések betartásával tekinthetnek meg. Az alábbiakban kiemelünk néhány filmet, amelyre már sokan vártak.

Moziban a Tenet

Végre a mozikba került a Tenet című brit-amerikai akció sci-fi film, amelyet Christopher Nolan írt és rendezett. A koronavírus miatt háromszor halasztották el a Tenet megjelenését. Christopher Nolan munkásságára fokozott figyelem irányul, hiszen már két évtizede nagy sikerű filmeket rendez, ilyen például a Memento, az Álmatlanság, a Batman: Kezdődik!, a folytatása A sötét lovag, majd pedig A sötét lovag: Felemelkedés, az Eredet, legutóbb pedig a 2017-ben megjelent Dunkirk című háborús film, amelyben még a zenei körökből ismert Harry Styles is megmutatkozhatott színészként. A Tenet főszereplője John David Washington, aki hivatásos amerikaifutball-játékos, de úgy látszik a színészet is a vérében van, ugyanis az apja egy ünnepezt filmsztár, Denzel Washington. A Tenetben láthatjuk Robert Pattinson is, aki a Harry Potter és a Tűz serlegében is megjelent, világhírnévre az Alkonyat című sorozattal tett szert, hamarosan pedig Batmanként is visszatér a mozivásznonra. A Tenet című filmet több országban forgatták, egyebek közt Dániában, Észtországban, Indiában, Olaszországban, Norvégiában, az Egyesült Királyságban, valamint az Amerikai Egyesült Államokban.

Megérkeztek az új mutánsok

Végre vetítették a mozikban Az új mutánsok című filmet is, amelynek a rendezője Josh Boone. Az új mutánsok az X-Men univerzum része. A film egyik főszereplője Maisie Williams, brit feltörekvő színésznő, aki még csak huszonhárom éves, de figyelemre méltó alakítása volt a Trónok harca nagy sikerű sorozatban, amelyben ő játszotta Arya Starkot, sőt megjelent a Ki vagy, doki? kultikusá vált brit széria kilencedik évadában is. Érdekesség, hogy Az új mutánsok egyik karakterének a hangját Marilyn Manson, az ún. sokk-rock irányzat kiemelkedő énekesé kölcsönzi. A film bemutatását négyszer halasztották el, eredetileg 2018 áprilisában vetítették volna, de nem akarták egyszerre bemutatni a Deadpool 2-vel, ezért 2019 februárjára tették az új dátumot. Utána erről is lemondtak, mert ütközött volna az X-Men: Sötét

Főnixszel. Augusztusban gondolták bemutatni, de ekkor a Disney és a Fox üzleti ügye miatt 2020 áprilisára halasztották, majd pedig közbeszólt a koronavírus.

Az élszereplős Mulan

A Disney 1998-ban mutatta be a kínai harcos hercegnőről szóló igaz történet, azaz a fennmaradt balladák alapján készült Mulan című rajzfilmet, amely nagy sikerre tett szert. Miután elkezdtek megjelenni a rajzfilmek élszereplős változatai, a Mulanra is sorra került. A filmet Niki Caro rendezte, Mulan szerepére pedig Yifei Liut választották. Az élszereplős Mulanban hírességek is játszanak, például Jason Scott Lee, aki már Bruce Lee-t is megformázta, de láthattuk Maugliként is A dzsungel könyve alapján 1994-ben készült Maugli, a dzsungel fia című filmben. A Mulanban szerepel Jet Li is, aki számos akciófilmben játszott. A Mulan bemutatója márciusban lett volna és valójában a koronavírus megjelenése óta készenlétben állt, a forgalmazók csak a lehetőséget várták, hogy vetítsék a mozik.

Összeállította: L. M.

Charlie Puth és Blackbear

Charlie Puth 2015-ben jelentette meg a Marvin Gaye című dalát, amelyben Meghan Trainor is közreműködött. A zenevilág azonban akkor kezdett rá igazán felfigyelni, amikor együttműködött Wiz Khalífával, a See You Again című dal kapcsán. A See You Again a Halálós iramban hetedik részéhez készült, a tragikusan elhunyt Paul Walker színész emlékére. A következő évben megjelent Charlie Puth Nine Track Mind című debütáló lemeze, erről sokak kedvence lett a Selena Gomezzel készített We Don't Talk Anymore című dal. Ezek után nem volt megállás, Charlie Puth gőzerővel dolgozott, hogy 2018-ban megjelenhesse második lemezét, a Voicenotes-t. Az énekes mostanában is hallat magáról és továbbra is szívesen dolgozik más előadókkal. Közreműködött Lennon Stella Summer Feelings című dalában, amely a Scoob! című Scooby-Doo kalandjairól szóló animációs filmhez készült. Nemrég egy újabb dallal is jelentkezett, a Hard On Yourselftel, amelyhez Blackbearrel működött közre, és azt is beharangozta, hogy készül a harmadik lemeze.

Online dobpárba

Nandi Bushell még csak tízéves, de máris jelen van a köztudatban, hiszen ismert rockzenészek figyelmét is felkeltette. Először is három hangszerezen eljátszotta a Rage Against The Machine Guerrilla Radio című dalát, amely után az együttes gitárosa, Tom Morrello megajándékozta egy gitárral. Ezután a lány a Metallica egyik legismertebb dalát, az Enter Sandmant dolgozta fel, amellyel Kirk Hammett elismerését is kivívta. Nandi nemrég a Foo Fighters frontemberének, Dave Grohl-nak üzent és kihívta őt egy dobpárba, Dave Grohl ugyanis korábban a Nirvana dobosa volt. A lány azt írta neki, hogy nagyon szereti a Foo Fighters Everlong című dalát, nem könnyű eljátszani, de hatalmas élmény. Dave Grohl elfogadta a kihívást, megdicsérte a lányt és megköszönte az inspirálást, majd pedig ő is kitalált egy kihívást, azt kérte Nanditól, hogy egy másik formációjától, a Them Crooked Vultures-től játssza el a Dead End Friends című dalt.

Fény az alagút végén

Nemrég megjelent Katy Perry Smile című hatodik stúdiólemeze. Az énekesnő ezelőtt 2017-ben a Witness című albumot adta ki. Katy Perry tavaly a Never Really Over című dallal jelentkezett, amely egyedülállónak indult, de később helyet kapott a Smile-on. A dalhoz egy videót is forgattak, viszont a Smile-hoz kapcsolódóan egy videósorozat is készült, amely magába foglalja egyebek közt a Never Really Overhez animációs klipjét is, amely úgy mond saját szemszögből mutatja be az izolációs életet. Később az énekesnő kiadta a Harleys in Hawaii című dalt, az idén pedig a Daisies és a címadó Smile zeneszámokat. Katy Perry a közösségi oldalakon azt írta, hogy számára ez az album jelenti a fényt az alagút végén, a reményről és a szeretetről szól, a címadó dalt viszont egy korántsem vidám időszakában írta, és akkor még úgy érezte, hogy sokáig nem fog mosolyogni. A híresztelések szerint Katy Perry és Orlando Bloom évek óta zűrzavaros kapcsolatban állnak egymással, viszont augusztus végén, két nappal a Smile megjelenése előtt közös gyermekük született.

Újabb örültség a Little Bigtől

A Little Big orosz poprave csapat 2013-ban alakult meg Szentpéterváron. A világ egyik legkülönösebb, legfurább együttesének tartják, sokan a Die Antwoorddal hasonlítják össze, amelynek ráadásul az előzenekara is volt még az indulásuk idején. Azonban akárcsak a Die Antwoordnak, a Little Bignek is komoly rajongóbázisa van. Dalaikat, klipjeiket a szatíra jellemzi, és senkit sem hagynak hidegen. A Little Biget az idén az Eurovíziós Dalfesztivál nagy esélyeseinek tartották, az Uno című dallal ők képviselték Oroszországot, csak sajnos a koronavírus veszélyei miatt nem lehetett megtartani a versenyt. Mindenesetre ez is elég volt ahhoz, hogy a Little Bigre még többen felfigyeljenek. Az együttes nemrég a Tacos című dallal jelentkezett, amellyel továbbra is hűek önmagukhoz.

Jelige: Szeptember

Kedves Bizi!

Már egy jó ideje tetszik egy fiú, aki két évvel idősebb tőlem. Ő most indult nyolcadikba. Sikerült megszereznem a mobilszámát, és egy ideig sms-eztünk is, egészen addig, amíg be nem jelöltem a Facebookon. Amikor meglátta, hogy ki is vagyok, hogy hívnak, többé nem válaszolt egy üzenetre sem. Nagyon boldogtalan vagyok, csak sírni tudok. Miért tette velem ezt? Igyekszem elfelejteni, de nem megy! Mit tehetnék? Nagyon szeretem továbbra is!

Válasz:

A kérdéseidre valójában csak a fiú és te jó magad tudtok választ adni. Én csak találgathatok, hiszen nem ismerlek benneteket közelebbről. Fel-tételezhetően az a tény riasztotta el, hogy te csak hatodikos vagy, és neki más elképzelése volt rólad. Lehet, hogy komolyabb kapcsolatot remélt. Ki tudja?! Minden esetre, sem ő, sem más, nem érdemli meg, hogy ki-sírd a szemed. El kell fogadnod azt a tény, hogy az ismeretlen személyek közötti üzenetváltás, nézeteltérésekhez vezethet, és számtalanszor így végződik, mint a te esetekben. Mit tehetnél, hogy elfelejtsd vagy, hogy a fiú figyelmét újra magadra irányítsad? Bármire is gondoltál, először is mosdjal meg hideg vízzel, és aktivizáld magad, lépjél a tettek mezejére! Végezd el a feladataidat, a leckeírást, tanulást, és utána húzd fel a tornacipődet, a melegítődet, és mozogjál! Sportoljál, tornázzál, rollerezzél, fussál, iratkozzál be tánra stb. A mozgás, különösen a rendszeres torna, boldogsághormonokat termel, és a közérzeted is javulni fog. A többit meg megteszi majd a múltó, aminek igencsak jó gyógyhatása van az emberre és a felejtésre.

Jelige: Online

Kedves Bizalmas sorok!

Nem tudom, mi lehet az oka, de az utóbbi időben azt vettem észre, hogy gyorsan elfejtek mindent, amit megtanultam, és a jegyeim is leromlottak, ami az év végi osztályzataimon is látható volt. Mit tehetek, hogy jobban fogjon az agyam, és eszembe jussanak a tanultak? Szeretném, ha ebben az iskolaévben jobb jegyeim lennének. Kérlek, adj tanácsot!

Válasz:

Nagyon valószínű, hogy a gondodat részben az is okozza, hogy megváltoztak az eddig megszokott tanulási körülmények. Mondhatjuk úgy is, hogy tanítási-tanulási körülmények. Nagy részben önállóságot követel meg tőletek a mostani tanítási-tanulási helyzet. Ha a korábbiakban nem volt gondod a bevesséssel, a tanulással, nagy a valószínűsége, hogy az utóbbi időben valamit rosszul csinálsz. Az egyik oka annak, hogy nem tudod felidézni a tanultakat az az, hogy nem figyelsz oda az órán. Lényegtelen, hogy a tradicionális vagy online óráról van szó. A tanulásmódszertanból ismert tény, hogy általában, ha odafigyelsz arra, amit a tanár mond, és érted azt amiről beszél, akkor már a tanulás 50%-át el is végezted. Ez az a helyzet, amikor valaki megtanulja már az adott órán az anyagot. Ha ehhez otthon még egyszer elolvasad az órán írt vázlatot, majd a tankönyvben lévő leckét, legalább háromszor: először simán az egész leckét elejétől végéig, utána ceruzával a kezeden aláhúzva a lényegét (ezek a következő kérdésekre adják meg a választ: Ki? Mikor? Hol? Miért? Mit csinált? Mi történt?). A kérdések folyamatos megválaszolása és megfogalmazása is, észrevétlenül rákényszeríti az olvasottak megértését, a biztosabb bevessést és a későbbi eredményes felidézést is feleléskor. Azt pedig, amit megértettél, jobban meg is jegyzed. Tanuláskor használd az idegen szavak szótárát és az értelmező kéziszótárt is. Mindkettőnek van internetes változata is. Nyugodtan használd. Ez is segíti a tanultak megértését. Tudnod kell azt is, hogy minél több információs csatornán jut el az agyba a tanulnivaló, annál eredményesebb lesz a tanulás. Tudományos vizsgálatok kimutatták, hogy a általában a hallottak 20%-át, a látottak 30%-át, a látottak és hallottak 50%-át jegyezzük meg. Ha mindehhez még saját szavainkkal is elmondjuk, hangosan kimondjuk a megtanulnivalót, a kimondott szavak 70%-át, és aktív cselekvésünk 90%-át jegyezzük meg. A memóriának jól tesz a határidőnapló (leckekönyv) vezetése is, ebbe az „okosfüzetbe” rögtön bejegyzel mindent, amit az iskolával kapcsolatosan nem szabad elfe-

lejteni. Ha rendszeresen vezeted a füzetet, biztos, hogy javul a tanulási eredményesség is.

Arról se feledkezzél meg, hogy a memóriának ellenségei és segítői, csiszolói is vannak. Az ellenségek közé tartozik a dohányzás, mert károsítja az ideg- és agysejteket. Bebizonyították, hogy a dohányosok jelentősen gyengébben teljesítenek az értelmi képességeket mérő teszteken. A stressz sincs jó hatással a memóriára, ezért jobb az eredmény, ha nyugodtak és magabiztosak vagyunk feleléskor. Az agycsiszolók közé tartozik a híres agytorna, a keresztrejtvény fejtése, a sudoku, a rejtvényfejtés, a puzzle kirakása, a kártyajáték, a memória játék stb. Ezek mind jó hatással vannak az agy, a memória, vagyis az emlékezet működésére. De nem szabad megfeledkeznünk az egyik legfontosabb tanulási tényezőről, hogy „akarni” kell. Ha számokra is fontos a tanulás, a jobb jegyek az iskolában, ha akarsz is tanulni és jobb jegyeket kapni, akkor maga a tanulás, a tanultak bevessése is jobban fog menni.

Jelige: V. V.

Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek segíts, mert nem tudom, mit tehetnék még. Én egy hatodikos lány vagyok. A nagy gondom egy fiúval kapcsolat, aki első osztály óta szerelmes belém. Állandóan szalad utánam, ajándékokat is szokott adni. Ilyenkor nagyon kellemetlenül érzem magam. Valójában ez a fiú nekem sosem tetszett úgy igazán, de igyekeztem barátságosan viselkedni vele, mert osztálytársam. Volt, hogy goromba is voltam vele, de ő attól függetlenül továbbra is szeret. Van egy barátja, akit állandóan küldönként küld, ha valami mondanivalója van. Mit tegyek, hogy véglegesen megszabaduljak tőlük?! Hívjam fel és küldjem el a francba? Adjál tanácsot!

Válasz:

Mielőtt bármilyen lépést tennél a fiúval és a barátjával kapcsolatban, még egyszer gondold át, hogy mit is szeretnél valójában. Valóban meg szeretnél szabadulni a fiú rajongásától? Nem hiányozna-e ennyi év után a fiú rajongása? Arról se feledkezzél meg, hogy tapintatosan bánjál velük. Bármennyire is unalmas és megerhelő számra a fiú rajongása, próbálj meg vele elnéző lenni. Mindkettőjükkel úgy viselkedjél, ahogyan te szeretnéd, hogy veled viselkedjenek, ha hasonló helyzetben lennél. Szerintem, minden esetre egy rajongó jobb, mint egy ellenség. Bármilyen lépésre is szánod el magadat, a telefonos verzió legyen az utolsó, amihez nyúlsz. Ha komolyan gondold a dolgot, akkor személyesen közöld vele, ha csak lehet négy szemközt, hogy ő sajnos nem az eseted. De a barátot is felhasználod az üzenet továbbítására, de ő nem olyan tuti tipp mint a személyes közlés, mert útközben el is veszhetsz, meg is változhat az üzenet mondanivalója. Pont mint a süket telefonos játékban, amivel a pletyka terjedését illusztráljuk. Semmiképp se hagyd ki a barátság-kártyát. Ajánld fel neki a barátságodat, engedj egy kicsit az unszolásának és menjél el vele meg a barátjával moziba, vagy sétálni. Így alkalmat adsz neki is, és magadnak is, hogy jobban megismerjétek egymást. Mert végül is, sosem lehet tudni, mit hoz a jövő!

Van színészi tehetséged?

1. Osztálytársaid előtt kell beszámolót tartanod a suliban. Hogyan érzed magad előtte?

- a) Kihívásnak tekintem, és már alig várom! (3 pont)
- b) Izgulok! Remeg a lábam, és a torkomban dobog a szívem. (1 pont)
- c) Nagy nap lesz! Igyekszem minél jobban feldolgozni a témát. (2 pont)

2. Által már a színpadon (pl. iskolai ünnepségen, zeneiskolai koncerten, balettvizsgán)?

- a) Még soha. Egészen más dolgok érdekelnek. (2 pont)
- b) Igen, és óriási élmény volt! (3 pont)
- c) Igen, de kínosan éreztem magam. (1 pont)

3. Melyik tulajdonságodat kedvelik barátaid a legjobban?

- a) A fantáziámat. (3 pont)
- b) A stílusérzékeimet. (2 pont)
- c) A segítőkészségemet. (1 pont)

4. Mi a legvonzóbb számodra a színészmesterségben?

- a) Az elismerés, az ismertség, a rajongók. (1 pont)
- b) A művészi látásmód és az önkifejezés. (3 pont)
- c) Mások bőrébe bújhatok, és ez izgalmas! (2 pont)

5. Jól megy a szövegtanulás?

- a) Naná! Rengeteg dal szövegét kívülről fújom! (3 pont)

- b) Nem megy valami jól. Főleg, ha idegen nyelvű szöveget kell tanulnom. (1 pont)
- c) Még a suliban sem megy a verstanulás. (1 pont)

ÉRTÉKELÉS:

5–7 pont:

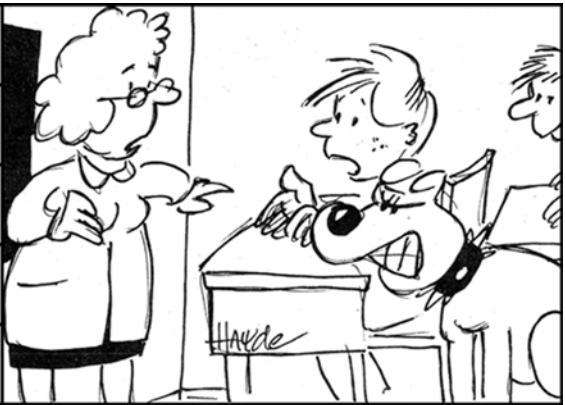
Nem való neked a színpad. Túlságosan félsz a szerepléstől, és ha mégis érdekel a színészet, nem sokat teszel azért, hogy erre a pályára léphess. Ha kedveled a színjátszást, dolgozz a kulisszák mögött! Remek háttérember lehet belőled, és mint tudjuk, a háttérember is fontos. Forgatókönyvíró, rendező, világosító, jelmeztervező – széles a lehetőségek skálája! Színes a fantáziád, és képes vagy beleélni magad mások helyébe.

8–11 pont:

Tehetséges statisztá lennél. Érdekel a színészet, de nem szeretsz a középpontban lenni. Sajnos, hiányzik belőled a színészi rátermettség, ezért nem tudsz a félelmeiden úrrá lenni. Színész talán nem leszel, de tehetségedet a magánéletben kamatoztathatod. Jó statisztá válna belőled. Viselkedj természetesebben! Ezt a baráti köröd is értékelni fogja!

12–15 pont:

Színpadra termettél! Gratulálunk! Minden esélyed megvan rá, hogy az álmaid teljesüljenek! Az improvizálás nem esik nehezedre, és képes vagy beleképzelni magad bárki helyébe. Ezek a tulajdonságok jellemzik a jó színészt. Sok sikert!

JAPÁN A POÉN 2. RÉSZÉ	A POÉN 2. RÉSZÉ SZAJNA- MENTI FR. VÁROS	ZORRO BETŰ- JELE	GYORS ÜTEMŰ POP-ZENEI STÍLUS	KÖZÉPEN KIADI!	CSÁBIT- GAT KONYHA- FONOK ORBISON ZENESZ, ENEKES V.	CELSIUS CSOKI- FAJTA	CSILLÁRT A HELYE- RE TESZ A MESTER								
MÉTER DEREK SZÍNÉSZ- NŐ VOLT		KÜZDŐ- SPORT A TÁRGY RAGJA		OLVASNI KEZDI! BORÓKA- PÁLINKA		RÓMAI 50 SZÖRNY									
OKTONDI OSTOBA			FÉLE- LEM!	SEBESEN HALADO ISTVÁN, BECÉZVE											
RÉSZBEN ODAENGED NEM HÉT- KÖZNAPI					SEBKÖTŐ- ZŐ ANYAG BLOKK			HANGOLA KECSKE TESTVER BECÉZVE	RÓMAI 1000 CICKA- FARK!	FÉL ÓTI! OXIGÉN	MAGYAR IDEA!	AJÁN- DÉKOZTA			
KÖZÉP- FUL! KELET	A POÉN 3. RÉSZÉ Ő (NŐ), NÉMETŰL														NÉVELŐ NEM REGI
EINSTEI- NIUM KÉRDŐ- SZÓ		SVÉD- ORSZÁG		TÍZ FELE UKRAJNA		FOLYÓ, SZERBŰL A VONAT ELEJE!				LIBA A TETE- JÉRE					
					PÁROS SZERV RÓMAI 1					ELDUG ELŐLE OLASZ AUTÓJEL					
KIRÁLYI RENDE- LET, PA- RANCS															OSZTRÁK AUTÓJEL

Megfejtés: Jobban kedveli a biológiát, mint a matematikát.

Így szabadulj meg a maszkviselés miatt kialakult pattanásoktól!

Pár hónapja még nem gondoltuk, hogy a védőmaszkok viselése mindennapjaink részévé válik. Tudjuk, hogy ezzel magunkat és egymást is védjük, de lássuk be, vannak kevésbé kellemes oldalai is a maszkviselésnek, amikor az arcunkat eltakaró textil például pattanásokat, aknékat, bőrproblémákat okoz.

Mi az a maskne?

A bőrgyógyászok az angol mask és acne (akne) szavakat vonták össze a jelenség leírásához. A kifejezést különböző típusú, jellemzően az arc alsó, maszkkal fedett részén megjelenő pattanásokra használják. A pattanásokat okozhatja a maszk és a bőrünk dörzsölődése: a folyamatos súrlódás ilyenkor irritálja a felhámot és elkezd a bőr védőrétegét vékonyítani, könnyebb utat engedve a baktériumoknak. Érzékeny bőr esetén kiütések is megjelenhetnek. A másik gyakori kiváltó ok, amikor a kifúj, de bent ragadt levegő párás, meleg környezetet teremt, kitágítja a pórusokat és ezzel elősegíti a kórokozók elszaporodását. Az eredmény: több

pattanás és mitesszer az arcon, főként a maszk által fedett területeken.

1. Válassz megfelelő védőmaszkot!

Első lépésként fontos az anyagválasztás: válassz könnyű anyagból készült maszkot, például pamutot, szatént vagy selymet. Ezek kevésbé tartják a nedvességet és a hőt magukban, így máris csökkenthető az esély az akné kialakulására. A maszkok rendszeres és alapos mosása természetesen elengedhetetlen! A napon való szellőztetés a baktériumokat és a szennyeződésekkel sajnos nem fogja eltüntetni. Mosás nélkül a már használt maszkok a következő használatnál bajt okozhatnak. Inkább legyen vetésforgóban több maszkod, hogy mindig friss, fertőtlenített, tiszta maszkkal indulhass útnak.

2. Tisztítsd az arcod!

Próbáld meg kerülni az agresszív termékek használatát, helyette alakíts ki egy könnyed, de állandó rendszert. A végső cél az, hogy az összes szennyeződés, verejték és az elhalt bőrszövetek kiürüljenek a pórusokból anélkül, hogy a bőrt megsértené vagy károsítaná.

3. Harcolj tovább!

Ha minden szabályt betartottál, de továbbra is maskne-től szenvedsz, érdemes bőrgyógyász tanácsát is kikérni. Előfordulhat, hogy a maszkviselés mellett más is áll a bőrprobléma háttérben, ő azonban segíthet ezt kideríteni.

Készíts füzetborítót!

Vedd elő minden kreativitásod, s készítsd el te magad a felszerelésedet! Meglátod, hogy a te füzetborítódnak, tolltartódnak lesz a legnagyobb sikere! Rajzolhatsz, festhatsz, varrhatsz, gyöngyöt fűzhetsz, hímezhetesz-hámozhatsz – egy biztos: a tiéd lesz a legegységibb a suliban. Sőt, arra is készülsz fel, hogy mások is megkérjék majd, hogy csinálj nekik is olyan borítót, amilyen a tiéd. Akár egy egész kreatív szakkör is szerveződik köréd ezen a módon, ha nem dolgozol helyettük, hanem inkább megmutatod, hogyan kell elkészíteni a szuper holmikat. Meglátod, egy csapásra te leszel a társaság középpontja, s egyáltalán nem került sok pénzedbe.

Stoppolásra fel!

Nem kell nagy kézügyesség hozzá, hogy egy kis tű és cérna segítségével készíts valami igazán trendit. Ha biztosabbnak érzed úgy a kezed, akkor előtte kipötytyözheted vagy tehetsz mellé egy sablont is, de ha már megvan a fejedben a teljes minta, akkor belevághatsz, varrhatsz ezek nélkül is.

Tipp: Ha félsz, hogy nem lesz elég tartós csak a barna csomagolópapír, akkor csúsztass alá egy kartonlapot is, és varrd őket össze.

Dekortapaszt most ragassz!

Ismered az angol szóval washi tapenek nevezett dekortapaszt? Vége- len sok színben, mintában és vastagságban gyártják, és némi fantáziával

lélegzetállító dolgokat lehet belőle kreálni pl. füzetborítót is. Boríts be vele az egész elő-, és hátlapot vagy egyszerűen csak húz rá néhány csíknyi mintát, ahogy csak jólesik!

Mindent rá!

Kedveled a kissé eklektikus, művészi, kaósos képeket? Akkor az alapot, egyszínű borítót turbózd fel mindenféle kép kivágásokkal és minta ráragasztással! Azért a domború mintákkal érdemes csínján bánni, mert a táskába dobáláskor bizony leszakadhatnak.

(dühösmókus)

Ezer életen át

Manapság olyan hobbi, mint az olvasás a fiatalok körében egyre inkább háttérbe szorul. A számítógépek és a technológia világában nem igazán népszerű elfoglaltság konzol helyett egy könyvet tartani a kézben. Azonban nem is sejtjük, mennyi élményről maradhatunk le ezáltal. A topolyai **Kubik Regina** 12 éves, a Csáki Lajos Általános Iskola 6.c osztályának tanulója meséli el, hogy számára, mit jelent az olvasás és hogyan kezdődött ez a könyvszeretet.

– Mi a hobbid?

– A hobbim az olvasás. Amikor még kicsi voltam, akkor anyukám sokat olvasott nekem meséket, de amikor az első osztályba indultam, akkor szüleim azt mondták, hogy eljött annak az ideje, hogy elkezdjek magamnak olvasni. Természetesen azt gondoltam, hogy ez milyen nagy butaság, mint minden más gyerek, de egyszer egy karácsonyi vásárbán észrevettem egy picike könyvet, ami nagyon megtetszett. A szüleim meg is vették, mert azt gondolták, hogy ha ez a könyv tetszeni fog, akkor akarom a többi könyvet is. Természetesen az első alkalommal megtetszett az olvasás, és azóta olvasok.

– Milyen könyveket szeretsz?

– Pici koromban szerettem a hercegnős és állatos könyveket, de most már eléggé kinőttem belőlük. Inkább hosszabb, komolyabb könyveket olvasok, mint a Harry Potter. Vannak azért olyan könyvek, amelyek az én korosztályomnak írtak, de mégsem tetszenek, vagy nem tudok megbirkózni velük.

– **A legtöbb osztálytársad csak a kötelező olvasmányokat olvassa, te azokat is szereted?**

– Attól függ, milyen fajta olvasmány. Kisebb koromban szerettem őket, de most már inkább jobban szeretem azokat a könyveket, amelyeket én választottam, de mindig megbírok a házi olvasmányokkal is.

– **Melyik az a könyv, amit újra és újra elolvasnál és még mindig izgalmas?**

– Sok könyvvel vagyok így, de az egyiket már nagyon sokszor elolvastam. A címe *Balletcipők*. Eléggé komoly könyv, de nagyon jó. Három kislányról szól, akik szegény sorsúak, majd bekerülnek egy tánciskolába, ahol minden megváltozik.

– **Az a fajta olvasó vagy, aki ha neki kezd egy könyvnek, le sem tudja tenni?**

– Volt egy sorozat kis koromban, amit nagyon szerettem. Akkor volt, hogy fél nap alatt elolvastam őket, de most hogy megint elkezdődött a tanév, kevesebb időm van olvasni, mivel sok a tanulnivaló. Persze most is szánok rá időt mivel a tanulással is segít.

– **Hol szoktad beszerezni a könyveket?**

– Általában Magyarországon szoktam beszerezni a könyveim, pontosabban Szegeden. Mivel a testvérem ott él, sokat megyünk oda. Karácsonykor is el szoktunk menni, bevásárolni. Persze a könyvesbolt soha sem marad ki, mivel az egész család imád olvasni. Olyankor általában az egész boltot átnézzük és mindenki talál magának valamit.

Kubik Regina

– **A baráti körödben van más is, aki szeret olvasni?**

– A barátnőim közül vannak, akik olvasnak. Általában cserélgetjük egymás között a könyveinket. Fiatalabb korunkban volt egy idő, amikor versenyeztünk az egyik barátnőmmel, hogy melyikünknek van több könyve.

Sokan nem is sejtik, hogy egy jó könyv mit is ad olvasójának. Megélhetünk rengeteg kalandot, megismerhetünk számos új kultúrát, visszautazhatunk a múltba, vagy akár előre ugorhatunk a jövőben. **George R. R. Martin** szavaival élve: „Egy olvasó ezernyi életet megél, mielőtt meghal. Az az ember, aki nem olvas, csak egyet”.

Major Evelin

Olvasási praktikák – nem csak kezdőknek

Az előző interjúból is kiderül, hogy miről is mondasz le, ha nem olvasol. Íme néhány praktika, amelyek segíthetnek abban, hogy vonzóbb és élvezetesebb legyen az olvasás.

1. Jegyzetelj!

Néha azon kaphatod magad, hogy fogalmad sincs róla, mit olvastál az utolsó néhány oldalon. Láttad a szavakat, de igazából nem olvastad el őket. Ezt a jelenséget például széljegyzeteléssel védheted ki: jegyzetelj az oldalak szélére, foglald össze a leírtak főbb pontjait. Így jobban elgondolkodhatsz rajtuk és később is könnyen visszatérhetsz hozzájuk. Ha nem akarsz maradandó nyomokat hagyni a könyvben vagy újságaidon, először próbáld ki ezt az eljárást csak ceruzával.

2. Ha érdekel, ne fogd vissza magad!

Ne kényszerítsd magad olyan könyvek olvasására, amelyek nem érdekelnek. Az érdeklődés hiánya jelentheti egyebek mellett azt is, hogy még nem állsz készen rá – de lehet persze az is, hogy egy adott szerző művei egyszerűen nem passzolnak hozzád. Ha egy könyv még az első 50 oldal után sem keltette fel az érdeklődé-

sedet, akkor egyszerűen tedd le! Másfelől, ha egy könyv annyira magába szippant, hogy csak úgy falod az oldalakat és nem tudod letenni, akkor ne is erőlködj, csak add át magad ennek az érzésnek; így még akár egy lendülettel el is olvashatod az egészet.

3. Nyomozz az ihlet után!

Ha igazán megfogott egy könyv, úgy érdemes lehet utánanézned azoknak is, amelyek azt ihlették. A tényirodalmi művekben általában eleve szerepelnek más nevezetesebb, utána-járásra érdemes figurák. A fikciós irodalom esetében már némileg trükkösebb a helyzet; ezeknél például a szerzővel készült interjúkat érdemes áttanulmányozni, ahol általában kitérnek az ihletforrásaikra.

4. Olvass kettőt egyszerre!

Ha hajlamos vagy félbehagyni egy-egy könyvet, mert menet közben esetleg jobban megfog egy másik (vagy épp mert nehezedre esik sokáig összpontosítani ugyanarra az egy-egy) akkor próbáld kettőt (de ennél semmiképpen sem többet!) olvasni egyszerre. Két könyv párhuzamos olvasása egészen új élményt nyújthat. Még ha véletlenszerűen is választasz két különböző könyvet, az agyad akkor is tenni fogja a dolgát és nagy valószínűséggel így is talál majd meglepő és érdekes kapcsolódási pontokat a kettő között.

(eszmetár)

A cimbalom Közép-Ázsiából származó négyezer éves múltú, húros hangszer. Már ősidőktől fogva kétféle megszólaltatási módja ismeretes. A trapéz formájú hangszer a citerafélék családjába tartozik. A pengetve vagy verővel megszólaltatott térdre vagy asztalra helyezett hangszer a nagy népvándorlás idején került Európába, ahol a 16. és 17. században valamennyi országban nagy népszerűsége tett szert mind a templomokban egyházi énekek kíséretéeként, mind a főúri udvarokban a szórakoztató zene műfajában.

Cimbal, cimbalka, cambal

Országoként és nyelvterületenként más-kepp nevezték, mely elnevezés a mai napig is használatos. Az ütve megszólaltatott hangszer angol nyelvterületeken hammered dulcimer, német nyelvterületeken Hackbrett, Franciaországban tympanon, olasz, spanyol nyelvterületeken salterio, ahol főleg a pengetős változata volt elterjedt; Közép-Europában cimbalom, vagy ennek a szónak változatai (cimbal, cimbalka, cambal stb.) ismeretesek. Ugyanúgy Ázsiában is többféleképpen nevezik: Kínában yanqin, Indiában, Iránban santur, Törökországban a pengetve használt qanun és még sorolhatnánk. A 17. és 18. században ismeretlen és kevésbé ismert nevű zeneszerzők, mint Monza, Chiesa, Lully, Conti stb. komponáltak szóló és kamarazenei műveket a hangszernek.

Tudod-e?

Mi köze egymáshoz a cimbalomnak és a cintányérnak? A régi görögöknél kell keresni a választ: a „kymbalon” kifejezés cintányérra hasonló hangszert jelölt, és mielőtt a cimbalom húros hangszerré alakult-bővült volna, nyilvánvalóan a megszólaltatás hasonló módja, vagyis az ütés jelentette a közös nevezőt. A ma már általánosan elterjedt, négy lábon álló pedálcimbalom elődje az asztalra vagy akár egy üres hordóra fektethető kiscimbalom volt.

A cimbalom

Muzsika a falvakban

A 18. században megjelenő modernebb hangszeresek kiszorították a cimbalmot a pódiumokról, templomokból, és használata csak a nép körében maradt fenn azokon a területeken, ahol az európai kultúra nem tudott hatást gyakorolni, s a lakosság meg tudta őrizni identitását, népi kultúráját. A 18. század végén és a 19. század elején Magyarországon a vándorló cigányzenészek körében igen népszerű volt a használata, mivel ez a hangszer mind szólózenélésre, mind zenekari kísérésre egyaránt alkalmas. A városi ember nem jutott el az elszigetelt falvakba, így nem tudhatta, hogy a cimbalom nem csak a cigányzenészek hangszere. Híres magyar zeneszerzők figyeltek fel a hangszer adottságaira, kihasználatlan lehetőségeire. Így született meg Erkel Ferenc Bánk bán c. operájának cimbalom szólama, mely Magyarországon új fejezetet nyitott a cimbalom klasszikus zenei használatában. Schunda V. József hangszergyáros tökéletesítette az instrumentumot: hangterjedelmét megnövelte, lábra helyezte és zengéstompító pedállal látta el. Ezt a típusú hangszert

használgják a mai napig némi módosítással, melyet Bochák Lajos hangszerkészítő mester végzett rajta a 20. század elején.

Cimbalom a klasszikus zenében

A modernizált változat még nagyobb lehetőségeket adott a hangszer számára. Allaga Géza (1841–1913) zeneszerző megalapította a cimbalom iskoláját és irodalmát, ezzel új korszakot teremtve a hangszer klasszikus zenei pályafutásában. A századfordulón Magyarországon valamennyi kis- és nagy városában volt lehetőség cimbalmot tanulni. A Nemzeti Zeneakadémián Budapesten 1880-ban, a Királyi Zeneakadémián Budapesten 1997-ben nyitottak a magyar nemzeti hangszernek vélt cimbalomnak. Valójában ez a nagyméretű pedálos cimbalomfajta magyarnak tekinthető, mivel a többi országban fennmaradt cimbalomtípusok közül ez az első és egyetlen olyan típus, mely valóban felveheti a versenyt bármelyik más elismert koncertező hangszerrel. A 20. században Stravinsky, Debussy, Kodály, Bartók és még nagyon sok zeneszerző járult műveivel a cimbalom népszerűvé válásához.

Allaga Géza

Schunda V. József

Lélegzetelállító mozdulatok

A ritmikus gimnasztika világa

A balett és a gimnasztika elemeit ötvöző sportág bámulatos látvány kíséretében mozgatja meg a sportoló minden porcikáját. Bár eredete egészen az ókori Egyiptomig vezethető vissza, a versenysportok között kevesebb, mint száz éve van jelen.

A ritmikus gimnasztika kéziszerrel vagy szer nélkül zenére bemutatott egyéni és csoportos gyakorlatokból álló kizárólag női versenysport.

A sportág versenyszámai: egyéni összetett verseny, szerenkénti egyéni versenyek, együttes-kéziszer csapatverseny. Míg a nemzetközi szövetség, FIG határozza meg, hogy az 5 kéziszer közül melyik négygel kell az egyéni gyakorlatokat bemutatni.

Kéziszer: A szerek méreteit, alakját, anyagát és színét, továbbá a gyakorlatok sorrendjét a FIG szabályai határozzák meg. Az együttes-kéziszer csapatverseny 1967-től világbajnoki szám. Jelenleg öt tagból álló csapatok a versenykiírásban meghatározott kéziszerrel mutatnak be szabadon választott gyakorlatot (kötél, karika,

labda, buzogány, szalag vagy ezek kombinált használata).

A gyakorlatokat 13x13 m nagyságú versenyerületen kell bemutatni; az egyéni gyakorlatok ideje 75-90 másodperc, a csapatgyakorlatok ideje 2,15-2,30 perc.

A gyakorlatelemeket a FIG szabályzata különböző nehézségi fokú elemekre csoportosítja. A gyakorlatok bizonyos kritériumok szerint tartalmazhatnak akrobatikus, balett és néptánc elemeket is.

A gyakorlatokban a test és a kéziszer mozgásának összhangban kell lennie; a mozgásnak és a kéziszer kezelésnek tükröznie kell a zenei összetevőket, a dinamikát, a ritmust, az ütemet és a tempót.

A versenybíró vagy a pontozók a gyakorlatokat nehézségi fok (testtechnika és szertechnika), koreográfia – művészi érték, valamint technikai végrehajtás, a kivitel szempontjából bírálják el. Három zsűri dolgozik, a versenyzők maximálisan 30 pontot érhetnek el.

A sportág legjobbjá

A ritmikus gimnasztika koronázatlan királynője és a sportág eddigi legeredményesebb versenyzője Jevgenyija Kanajeva. Az orosz sportoló tizenhétzese világot és tizenháromszoros Európa-bajnok, aki a londoni olimpián írt sporttörténelmet.

Jevgenyijának sikerült az, ami előtte senkinek: megvédte olimpiai bajnoki címét, így kétszeres olimpiai bajnokként búcsúzhathatott a sportágtól. Az új pontrendszer bevezetése óta pedig a mai napig ő az egyetlen, akinek a bírák

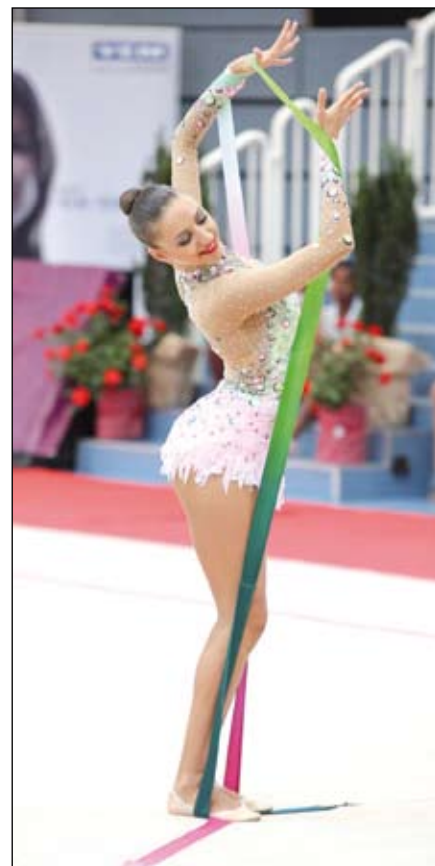

tökéletesre – 30.000 pontosra – értékelték bemutatott gyakorlatát.

Versenyruházatra vonatkozó szabályok

A precíz mozdulatok és a pontos gyakorlat mellett a versenyzőknek tetőtől talpig meg kell felelniük a versenyszabályzatnak, amely előírja, hogy milyen lehet a versenyruha. A tornászok ruhájának testre simulónak kell lennie, hogy a bírók számára minden mozdulat jól kivehető legyen. A dressz lehet hosszú ujjú vagy ujjatlan, de a vékony pántos ruha nem megengedett.

A nyakkivágás a szegycsont közepéig érhet, a ruha szoknya része pedig maximum a medence vonaláig. Ha a ruha bármelyik szabványának nem felel meg, a bírók 0.30 pontot vonnak le, így a lányok tervezéskor a dressz színében, anyagában és a zenével, gyakorlattal való harmóniában élhetik ki kreativitásukat.

Jevgenyija Kanajeva orosz sportoló tizenhétzese világot és tizenháromszoros Európa-bajnok

Tudod-e?

A művészi torna terminus egyébként a XVIII. században keletkezett, amikor a klasszikus gyakorlatokat igyekeztek megkülönböztetni a katonaképzésben használt különböző elemektől (leginkább Németországban, ahol életet lehettek a tornasportba). Eleinte a nemesség hitbizományának tekintették a sportágot, ám csakhamar elterjedt az iskolákban, sportklubokban és egyéb európai intézményekben.

A síró nyuszigyerek

A nyuszigyerek sírva megy haza. Az apja megáll előtte, feltűri karján az inget és így szól:

- Ki bántott fiam?
- A medve! - szipogja a kis nyuszi.

Az apja lehúzza a karján az inget és így szól:

- Te bajod! Miért kötekedtél velem?

Denevér

Az egérlány viszi a barátját bemutatni a szüleinek. Az anyuka meglepődve mondja:

- Kislányom, de hát ez egy denevér!
- Mire a lány:

- Esküszöm, azt mondta, hogy pilóta!

Nem harap a kutya?

Pistike sétáltatja új kutyáját, amikor találkozik Robival:

- Szia! Meg szeretnéd simogatni?
- Nem harap?
- Én is ezt szeretném megtudni!

A hal haja

- Miért nincs a halnak haja?
- ???
- Mert sosem tudná megszárítani...

A pók lakása

- Milyen szobák vannak a pók lakásában?
- ???
- Csupa hálószoba.

A süket kutya

- Hogy hívják a süket kutyát?
- ???
- Hát, jó hangosan!

Pici és zöld

- Tudod, mi az? Pici zöld, pirosak a szemei és 6 lába van?

- Nem tudom.
- Én sem, de azért levennem az ingemről?

Teknős

Egy kis teknős elkezd felfelé mászni a fán. Nagy nehezen eléri az alsó ágat, végigmászik rajta, majd amikor a végéhez ér, leesik. Pont a hátára esik, a páncélja nagyot koppan.

Pár perc múlva magához tér, hosszú kínlódás után a hasára fordul, és megkezd újra a fára mászást. Ezúttal még az ágig sem jut el, leesik, ismét megüti magát, de hallatlan akaraterevével megint nekikezd a famászásnak. Most sikerül az ágig jutnia, de hamarosan a földre csapódik.

Fent, a fa egyik felső ágán egy fészekben ül egy madárpár. Amikor a teknős már ötödszörre töri össze magát, a madármama azt mondja a párjának:

- Te, szerintem most már meg kellene mondanunk neki, hogy csak örökre fogadtuk.

Abszolút

- Mi az abszolút kórház?
- ???
- Ahol a bacilusok kezet mosnak, mielőtt fertőznének...

- Mi az abszolút kín?
- ???
- Ha egy százlábú minden lába egyszerre törik el.

- Mi az abszolút korszerű?
- ???
- Ha a számítógép pszichiáterhez fordul, amikor nem érti meg a programozóját.

- Ki az abszolút gyanakvó?
- ???
- Aki mielőtt kesztyűt húz, belenéz, hogy nincs-e benne az ellenség keze.

- Melyik az abszolút keskeny folyó?
- ???
- Amelyiknek a két partja összeér.

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Az Égbolton vásárolni.

- Ki az abszolút szerencsétlen?
- ???
- Aki beleül egy szénakazalba és megszúrja egy tű!

- Mi az abszolút nagyképűség?
- ???
- Amikor egy giliszta azt mondja, hogy horgászni megy.

- Mi az abszolút pech?
- ???
- Lezuhanni egy repülővel egy sülyedő hajóra.

- Ki az abszolút alacsony?
- ???
- Aki a szőnyeg alá létrával mászik be.

- Mikor van abszolút hideg?
- ???
- Amikor a műfogsor vacog a pohárban.

- Ki az abszolút hidegvérű?
- ???
- Aki kijön egy lángoló házból, szájában cigivel, és még tüzet kér.

Találós kérdések

Ha egy szobában van négy macska, minden sarokban egy macska, akkor hány macska néz egymásnak szembe?

Hat lába van, de csak négyen jár. Mi az?

Két szomszéd lakik egymás mellett, mindenkit látnak, csak egymást nem láthatják. Mi az?

Szárba teszed, mégsem eszed. Nos, mi az?

Hány feje van az embernek? Jól gondold meg, mielőtt válaszolsz!

Se oldala, se fenéke, mégis megáll a víz benne.

Se hárfája, se gitárja, mégis szól a muzsikája.

Időjárás-szókereső

Keresd meg a megadott szavakat. Átlósan és visszafelé olvasva is keres!

W	O	U	N	I	U	N	D	R	D	I	Y	S	N	D	G
P	S	X	B	J	R	A	Á	H	G	R	M	D	Y	T	F
A	P	F	R	P	Q	T	I	W	Y	Q	H	W	X	O	S
H	V	V	I	H	A	R	J	T	G	E	S	Ö	Ó	P	M
Ö	R	P	D	V	H	P	Z	N	B	U	N	O	V	Z	Á
M	A	T	I	V	F	N	G	Z	A	B	L	B	K	Z	D
É	J	Z	H	J	I	S	F	L	X	P	L	W	A	I	E
R	O	V	J	P	X	L	M	A	F	R	S	O	R	C	W
S	Q	H	O	L	C	Ü	L	P	Q	E	S	Ü	F	K	H
É	F	V	B	N	S	Z	S	Á	P	H	L	E	T	I	F
K	L	W	D	C	A	L	Z	J	M	L	G	H	V	É	C
L	F	Q	G	Z	P	Á	E	S	X	Q	Q	W	Ö	D	S
É	A	Y	L	G	A	L	L	Y	B	W	C	M	L	U	K
T	I	É	V	Z	D	M	L	Z	A	O	E	B	G	V	T
V	Z	R	X	F	É	R	Ö	Q	H	G	L	K	Ö	D	E
S	V	R	B	R	K	V	D	E	N	O	Z	X	V	S	H

FELHŐ
CSAPADÉK
SZÉL
ESŐ
HÓ
NAPSÜTÉS

HŐMÉRSÉKLET
VIHAR
ZIVATAR
VILLÁM
KÖD
SZELLŐ

NYELVHELYESSÉG

Van-e különbség?

Nem könnyű különbséget tenni az egyelőre és egyenlőre szavak között. Mit gondoltok, ugyanazt jelenti-e a két szó, vagy egyik változatot helytelenül írtuk le?

Hogy a kételyt azonnal eloszlassuk, inkább egy példával állunk elő, merthogy helyes mindkét szó. De pontosan mit jelentenek? Például egyelőre nem válaszolt, egyenlő részekre osztotta az almát. Az egyelőre időre vonatkozik, az egyenlőre pedig mennyiségre.

Nagyon hasonló szavak a helység és a helyiség is. Mégis mi a különbség? A következő példa jól illusztrálja: a szomszédos helységben van egy ház, s abban három helyiség. Vagyis a helység megfelel a településnek, a helyiség pedig a terem szinonimája.

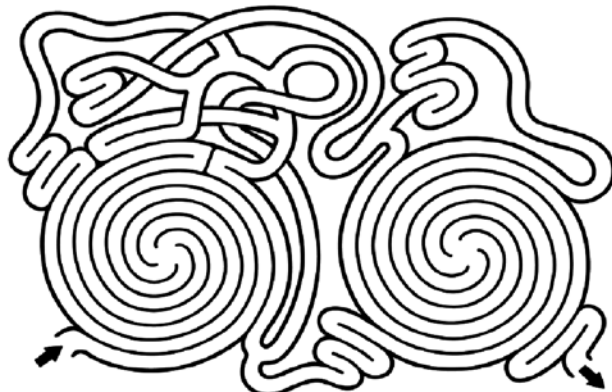
Tedd helyre!

Az itt következő tíz vidám szóláshasonlatnak van egy különleges jellemzője: valamennyit kétféleképpen is lehet folytatni. Hogy hogyan? Egy biztos: nem úgy, ahogyan itt olvasod! Tedd a hasonlatokat a helyükre, azaz állapítsd meg, hogy melyik hova is való!

1. Alszik, mint a katonatiszt. Alszik, mint a gödény.
2. Buta, mint Marci Hevesen. Buta, mint a köles.
3. Él, mint a kefekötő. Él, mint a gyík.
4. Úgy ért hozzá, mint a kocsis. Úgy ért hozzá, mint a bunda.
5. Fizet, mint a tej. Fizet, mint hat pár rendőrcsizma.

Alszik vagy nem alszik?

Amikor a király alszik, minden, amit igaznak hisz, hamis. Más szóval, minden, amit a király alvás közben hisz, az hamis. Amit viszont ébren hisz, az mind igaz. Nos, múlt éjszaka, a király azt hitte, hogy ő is, és a királynő is alszik. Aludt ekkor a királynő vagy sem?

Labirintus

Keresd meg a különbségeket! Összesen hét eltérés van a két képen.

Találós kérdések: kettő, mert a másik két-
tő másféle néz, ló és lovas, szemek, kanál, 5
(fé, 2 kézfé, 2 lábfé), felhő, tücsök
Tedd helyre! – 1. Alszik, mint a tej. Alszik,
mint a bunda. 2. Buta, mint a szamár. Buta,
mint hat pár rendőrcsizma. 3. Él, mint Mar-
ci Hevesen. Él, mint hal a vízben. 4. Úgy ért
hozza, mint hajdú a harangöntéshez. Úgy ért
hozza, mint tyúk az abécéhez. 5. Fizet, mint a
köles. Fizet, mint a katonatiszt.
Alszik vagy nem alszik: Ha a király éb-
ren lett volna, nem hihette volna hamisan
azt, hogy mindkétten alszanak. Tehát a király
aludt. És mivel nem igaz az, hogy mindkétten
aludtak, ezért biztos, hogy a királynő ébren
volt.

Megoldás:

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Kutass és nyerd! Melyik mitológiai alak volt a kovácmesterség és kézművesség istene? Íme még egy kis segítség: Zeusz és Héra fia, egyike a 12 olümposzi istennek. Nemcsak ékszereket és dísz tárgyakat alkotott, hanem sokféle más tárgyat is: ő készítette Achilleusz vértetét és híres domborműves pajzsát. Műhelye Lémnosz szigetén volt, de övé minden más terület is, ahol tűz vagy tűzhányó létezett. Nagyon erős keze volt, mint a naphosszat az üllővel és kalapáccsal dolgozó kovácsoknak általában, a teste viszont vézna volt. Sánta volt, erre két magyarázat is van: az egyik szerint egyszer, mikor Zeusz összeveszett Hérával, ő az anyja pártját fogta, mire apja mérgeiben a lábánál fogva lehajította őt az Olimposzról. A másik verzió szerint sántának született, és Héra emiatt érzett szegényében ledobta az Olimposzról, hogy eltitkolja a születését. Az óceánba esett, de megtalálták, s egy tengeri barlangban nevelték fel. Mikor felnőtt, bosszút állt anyján, készített neki egy arany trónust, ami azonnal magához láncolta Hérát, amint beleült. Senki más nem tudta kiszabadítani, csak... Ezért cserébe viszont Zeusz hozzáadta Aphroditét.

A helyes választ legkésőbb szeptember 24-éig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad.** A választ elküldheted a **jopajtas.szerk@magyarszo.rs** e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a laccímet!

Egy Bulgáriában meghirdetett nemzetközi rajzpályázaton a szabadkai J. J. Zmaj iskola 3. c osztályának hét tanulója kapott díjat képzőművészeti alkotásáért. Éspedig: Erdélyi Pataki Máté, Nagy Kanász Kata, Gombás Tamás, Kálló Dániel, Csákány Petra, Tot Hunor és Horváth Bálint.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Halász Csilla**
■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs